

diés i coses

Febrer - Març 1990
Número 16
Calonge (200 Ptes.)

Calonge

Febrer-Març 1990.
Nº 16
Mn. Antoni Vadell, 2
Calonge (200 pts)-07669

CONSELL DE REDACCIÓ

Margalida Adrover
Bel Rigo
Maria Adrover
Jaume Valbona
Maties Adrover
Pep Estelrich
Jaume Julià
Guillem Roig

COL·LABORADORS

Mª Magdalena Estelrich
Antoni Adrover
Jaume Rigo
Eneko Landaburu
G.O.B. Santanyí
Joan Grimalt Roig
Toni Vadell
Jaume Binimelis
Miquel Pons
Cosme Aguiló
Aina Moll
Rosemary
Marc Vallbona
Baltasar Amengual
Bartomeu Estelrich
Adrià González Coll
H. Schumacher

DL 148-1988

IMPRIMEIX

Informacions Llenvat, S.A.

Els escrits d'aquesta
publicació expresen
únicament l'opinió dels
seus autors

ÍNDIX

Crònica	3
La Sala	4
Conversa amb... Sor Magdalena Fiol (Maties Adrover)	5
Dies i Gloses (Jaume Julià)	7
El goig a Santanyí (Miquel Pons)	8
Club de Pesca Esportiva Alqueria Blanca (Pep Estelrich)	10
Colage	12
La incomprensió dels espanyols (Cosme Aguiló)	14
Un grup de mallorquins cooperen a Europa (H. Schumacher)	15
El llinatge Adrover (Toni Adrover Picornell)	16
La nostra gent (Marc Vallbona)	17
La Campanya de Normalització Lingüística (Aina Moll)	18
Salut i Pau (Eneko Landaburu)	19
Gent Viatgera (Margalida Adrover)	22
Quaresma (Baltasar Amengual)	27
Miquel Adrover Palou (Tomeu Estelrich)	28
Conversa sobre Serveis Socials (Adrià González)	29
L'Esport és cosa bona	30
L'Esport escolar al Col·legi Reina Sofia (Jaume Binimelis)	32
Sebastià Caldentey. Jugador de Golf (Maties Adrover)	34
El personatge d'actualitat: José Mª. Allo Valiña (Maties Adrover)	35
Juvenils C.D. Alqueria: 12 anys d'història (Jaume Rigo)	36
Alevins i Juvenils C.D. S'Horta (Guillem Roig)	38
Planes d'opinió	40
G.O.B.	41
La veu de la terra (Jaume Vallbona)	42
Convocatòries Premis Literaris	43
Horòscop	44

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRÒNICA

18/Desembre - Conferència de sa Tercera Edat sobre alimentació a càrrec de Na Paula Garau.

19/Desembre - Sa Tercera edat de tot Balears es reuneix a s'Hotel Ponent.

20/Desembre - Entren a robar a Na Burguera, se'n duen coses antigues i de valor sentimental, que és el més valios.

21/Desembre - A Can Baltasar se n'adonen que les han pres un anyell.

23/Desembre - Altre cop a Ca'n Baltasar i fan falta dos anyells.

25/Desembre - Dia de Nadal. Per tercera vegada fa falta un altre anyell. Aquests que ho varen fer degueren passar bones festes. Esperem que després tenguessin una mala digestió.

26/Desembre - Segona festa de Nadal.

31/Desembre - Dia de Cap D'any. Festa de l'estandart.

1/Gener - Any Nou. Varen trobar es lladres de Na Burguera que volien entrar a Can Gustí Blonquet. Per sort les varen veure a temps.

2/Gener - Va morir Madò Magdalena de Ca'n Roca a l'edat de 92 anys. En Pau descansi.

6/Gener - Els al·lots feren festa, varen venir els Reis.

10/Gener - Es torrent de Sa Conque ha tornat a córrer.

17/Gener - Sant Antoni. Aquest any hi va haver una gran concurrència de carroces, totes molt ben fetes.

20/Gener - Noces d'en Toni Adrover de Ca'n Ganxo i Na Sebastiana Bonet. Per molts d'anys.

23/Gener - Sa Gent de Sa Tercera Edat de Calonge va anar a veure sa comèdia d'en Xesc Forteza «Jubilat ve de jubileu».

27/Gener - Conferència a sa biblioteca de Santanyí sobre sa toponímia de la costa de Santanyí. Cosme Aguiló ha investigat a fons els noms i va acompanyar el seu parlament amb diapositives molt belles.

26/Gener - En Miquel Ganxo i es seu grup «Diabètics acceleradas» surt per primera vegada a TV an es programa «Viva el espectáculo».

27/Gener - Els al·lots cantors d'es Col·legi de Sant Francesc cantaren a l'església de Cala D'or amb molt d'èxit.

28/Gener - Altre cop en miquel Adrover de Ca'n Ganxo ha tornat a sortir an es programa «El Salero».

29/Gener - Varen matar un cà a dins Calonge que havia mossegat ovelles.

31/Gener - Morí a Calonge Sor Sebastiana Bonet. En pau descansi.

1/Febrer - Varen venir Es de Sa Germandat de Donants de Sang. Conferència a la 3ª Edat de l'assistent Social de s'Ajuntament, Adrià González Coll.

8/Febrer - Sa Loteria Primitiva toca a Calonge. Enhorabona an es guanyadors.

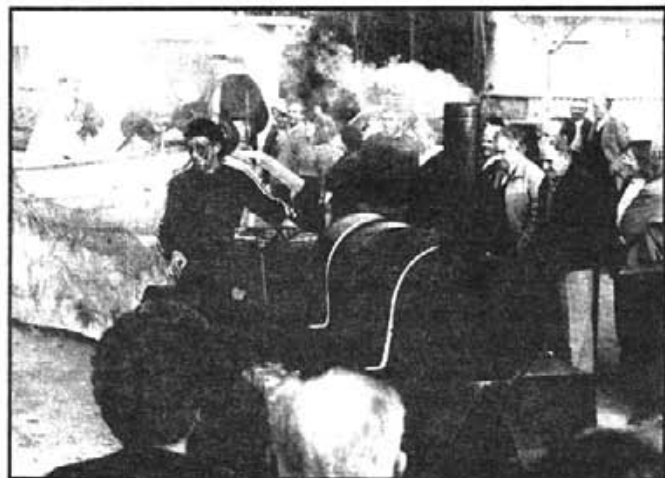
18/Febrer - Francisca Lladó inaugurarà sa nova perruqueria a Campos. Flocs és el seu nom. Esperam que tenguí molta sort.

21/Febrer - Disfresses des balladors de Calonge.

24/Febrer - Noces d'en Rafel de Ca'n Pep Ferrer i na Maria. Enhorabona. Rua a Cala D'Or, després hi cantà es grup Cucorba que tingué gran acollida entre els al·lots. Rua a S'Alqueria.

25/Febrer - Disfresses per a tothom an es local. Hi va fer haver moltes i molts divertides, i uns bunyols molt bons.

També hi hagué Rua a Santanyí. Això de disfressar-se torna estar molt de «moda».

Ajuntament de Santanyí

(BALEARS)

La Sala

Resum de la sessió ordinària celebrada dia 15 de desembre

- Acte de jurament del càrrec de Regidor de JUAN VIDAL BONET; una vegada promès el càrrec, d'acord amb el real Decret 707/79 del 5 d'abril se li fa lliurament del càrrec, integrant-se a tots els efectes en el Ple de la Corporació Municipal.

- Vist l'expedient d'expropiació de la parcel·la 64 per a la dedicació d'equipament municipal divers. S'acordà l'adquisició dels 887 m² escripturats de l'esmentada parcel·la, a 700 ptes./m², pujant a un total de 620.900 ptes.

- Vist l'avanç de modificació de les normes subsidiàries de planejament Municipal en el sentit de nova classificació de sol urbanitzable per ús industrial de dos sectors, un a Santanyí (villa) i l'altre a Cala D'or s'acordà l'aprovació d'aquest avanç i la exposició al públic, per al·legacions, i la remisió d'aquest a la comissió Provincial d'Urbanisme per a què informi prèviament aquesta modificació de Normes.

- S'acordà la fixació de les següents festes locals per l'any 1990.

Tot el terme Municipal, dia 17 de gener. Sant Antoni

Santanyí, Cala D'or i Cala Figuera dia 30 de novembre. Sant Andreu.

Alqueria Blanca, dia 19 de Març, Sant Josep.

Calonge, dia 29 de setembre, Sant Miquel.

Es Llombarts dia 8 d'agost, Sant Domènec.

El canvi de festivitat de S'Alqueria Blanca segons explica en Sebastià Obrador es deu a què per Sant Roc la majoria de la població està de vacances i per la qual cosa es celebra la festivitat, mentres que el dia de Sant Josep abans era festa estatal i ara no ho és, quan es Patró de l'església local i sempre es celebra com a tal.

- Vist el Reglament Municipal de Normalització Lingüística realitzat per la delegació de Cultura d'aquest Ajuntament, s'acordà per unanimitat aprovar inicialment aquest reglament i la seva exposició al públic durant el plaç de 30 dies a efectes de reclamacions, al·legacions o suggerències, i la seva posterior aprovació definitiva segons hi hagi o no al·legacions.

- S'acordà per unanimitat oferir al Ministeri d'Educació i Ciència la cesió d'un solar municipal per la realització d'un centre de BUP i FP en aquest municipi, devora la carretera de Cala Figuera a la zona d'equipament municipal.

- Es va elegir el representant de l'Ajuntament al consell Escolar del Centre d'EGB de Cala D'or. Va esser elegit en Miquel Dels Sants Galmés Capó.

Resum de l'acte de la sessió ordinària celebrada dia 26 de gener

- S'acordà per unanimitat l'esció de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica de la maquinària agrícola.

- Vist l'escrit d'Aina Moll Marquès respecte a la campanya de normalització lingüística, s'acordà per unanimitat adherir-se a la citada campanya.

- S'acordà la quantitat de 1.500.000 ptes. del pressupost Municipal per aquest fi. Seguidament s'acordà sol·licitar el millorament de la façana del Teatre Principal de propietat municipal dins el citat pla.

- S'acordà encarregar a l'enginyer Municipal un estudi sobre la peatonització del carrer Major de Santanyí.

- S'aprovaren les bases i la convocatòria del «V CERTAMEN DE POESIA BERNAT VIDAL I TOMÀS».

- Vist el conveni signat entre el M.E.C. i la Conselleria de Cultura per el que juntament amb els ajuntaments, es pugui aconseguir que tots els centres d'ensenyament disposin d'instal·lacions esportives de qualitat, i vist l'escrit de la direcció del Col·legi Públic Blai Bonet.

S'acordà la reparació del sòl de la pista de bàsket, i la construcció d'un espai cobert destinat a gimnàs, compromentent el 14 % del cost de les obres a càrrec de l'Ajuntament, i sol·licitant l'inclusió al conveni abans citat.

Resum de serveis duits a terme per la Policia Local durant l'any 89

El cap de la Policia Local ens facilità el resum dels serveis més importants duits a terme pels components de la plantilla de policia durant l'any 89.

Durant aquest període, es feren 2.010 denúncies del Codi de Circulació, s'entregaren 2.175 notificacions, es feren 132 serveis a farmàcies de guàrdia, 71 intervencions i atestats d'accidents de tràfic, es recuperaren i tornaren als seus propietaris 16 vehicles robats, es feren 37 intervencions en serveis humanitaris, col·laboraren en l'extinció d'onze petits incendis; varen tenir 42 intervencions amb persones èbries (embriagades, begudes), es varen retirar 26 vehicles abandonats a la via pública, s'intervengué en 82 ocasions propaganda a tiketers; es varen fer 19 serveis de vigilància a detinguts al calabós, s'intervengué el gener en 46 ocasions a venedors il·legals de fruita i bisuteria, es feren 104 informes a les autoritats, es feren 36 gestions sobre robatoris; es detengueren 5 delinqüents; es feren 19 intervencions debudes a bregues a bars i discoteques; es feren 57 trasllats a altres localitats amb correspondències; s'identificaren 82 persones sospitoses en hores nocturnes; es precintaren 14 vehicles; s'aixecaren 26 actes d'inspecció d'obres, es feren 90 serveis d'autocar; es denunciaren 9 locals sense llicència, es feren 93 gestions encaminades a localitzar propietaris de vehicles; es feren aturar en 27 ocasions màquines excavadores i compressors per no tenir permís; s'intervengué en 2 ocasions amb motiu de manifestacions. A més dels seveis diaris de regulació del tràfic rodat i resolució dels problemes exposats pels veïnats del terme.

Conversa amb...

Sor Margalida FIOL VADELL

Va néixer dia 12 de gener de 1953 a Calonge. Després d'acabar sa costura a Calonge, va estudiar el batxiller a Santanyí als 17 anys i treballà 2 anys a la tenda de roba de la seva tia Juanita.

A l'abril del 72 se'n va anar a Pina on hi va estar dos anys i mig.

- Va ésser un temps de molta serenitat, amb molta reflexió, pregària, estudi: Vaig fer feina, però no tenia un horari que m'aclaparàs. El grup de persones que vivíem ens vàrem ajudar molt a créixer i a madurar. En definitiva, tot va ésser molt positiu.

Acabada la seva estància a Pina va anar a Ciutat on va acabar magisteri, especialitat en ciències. Després ha passat per l'escola Pública d'Andratx, Sa Pobla i Barcelona.

- Supòs que vares trobar un gran canvi quan anares a Barcelona?

- A Barcelona trob la vida massa agitada i anònima; reconec que hi ha moltes oportunitats culturals, pedagògiques, que no són a un altre lloc. Totd'una vaig entrar com a directora i per aquest motiu em va costar molt més, ja que em vaig trobar amb una psicologia, una manera d'entendre la vida molt diferent a la de Mallorca. Allà compta molt l'apariència, en canvi la realitat no compta, es posa tot en funció dels interessos.

- Què trobes a faltar?

- La familiaritat de l'ambient de Mallorca.

- Què tens que aquí no tendries?

- Allà hi ha un munt d'oportunitats diferents de fer coses que no podia fer aquí. Tenim moltes trobades de persones dedicades a l'ensenyament i podem compartir parèxers. Allò que «el català de les pedres treu el pà» es pot aplicar a tots els estaments de la vida i a tots els interessos.

- Quin concepte tenen de Mallorca?

- Pensen que culturalment els mallorquins som fills seus i en certa manera és veritat. Per altra banda, entenen molt bé que Mallorca sigui

«A Barcelona trob la vida massa agitada i anònima»

«He pogut comprovar que la gent de Calonge no és excessivament ambiciosa i viu bé però no obsessionada»

una minoria diferent de la resta d'Espanya i fins i tot del Principat.

- Quina influència té l'Olimpiada del 92 sobre la vida de Barcelona?

- Moltíssima. Quan vaig arribar a Barcelona encara no havia estat elegida com a Seu Olímpica, en relació a l'assumpte d'obres i construccions en general estava pràcticament aturada.

Una vegada elegida va ésser la febre: a l'escola no vàrem poder fer classe, i ens vàrem dedicar a fer pancartes i banderes Olímpiques amb llençols. Aquell dia tot Barcelo-

na va ésser una gran festa. D'aquí per envant la vida de la ciutat va començar a dur un ritme molt fort de construir obres públiques i sobretot molta neteja de façanes de les cases i monuments històrics. Han fet uns canvis de millora que pareixien impossibles, el que té més important és que no fan res que just serveixi per a les Olimpíades, sinó també ha de servir per després.

- Tornant a Mallorca, quins canvis has trobat a Calonge?.

- Els que veig són molt positius: Espais dedicats a l'esplai que realment feien falta i també aquesta inquietud cultural per part del jovent per conservar les tradicions. A més he pogut comprovar que la gent de Calonge no és excessivament ambiciosa i viu bé però no obsessionada.

- I què em dius de Cala D'or?.

- Cala D'or em posa malalta, ara ja no ho conec.

Se la veu un poc melancòlica i pensa quan ella era nina, quasi tot-hom de Calonge anava a l'estiu a passar uns dies a Cala Llonga en una d'aquelles barraques de la famí-

«Vull ésser una persona amb tot allò que implica i no vull ésser manejada per les influències despersonificadores»

lia o d'amics i també li ve al cap allò que deia el padrí de s'usina, que ja veia la febre que començava a néixer per Cala D'or no podia acabar bé mai.

- Com veus el futur?.

- En Gorbachov no ha fet més que interpretar el sentiment popular per no convertir-se en un tercer món. Això que aquesta gent hagi pogut interpretar els seus sentiments, ho veig positiu, però fa falta saber com anirà.

És una falsedat que els homes puguin dominar uns als altres, això just és veritat provisionalment, però a la història s'estan fent equivocacions continuament. Dins els al·lots

veig una mentalitat molt més assenyada que dins els adults.

- I personalment, quines aspiracions tens?.

- Dins el món de l'ensenyament m'agradaria que les persones que vaig pujant estessin especialment sensibilitzades amb els valors humans. Que intentessin fer una vida de relacions obertes, es solidaritzassin de veritat de les situacions dels altres, que cada persona lluités per a treure el millor que té i que com a grupo, tots els pobles tinguin molt clar la seva identitat: qui som?, com som?, d'on som?, i valorar molt el lloc on està situat. Ho hem de respectar tot. No ens hem de donar mai per vençuts, si actuam amb un bon criteri ningú no ens ha de pegar i dins l'aspecte espiritual jo tenc un ideal al qual sé que no arribaré mai: no deixar-me manipular pels contravalors que m'envolten; vull ésser una persona amb tot allò que implica i no vull ésser manejada per les influències despersonificadores.

Maties Adrover

SALA DE FIESTAS
BAILE CON **MUSICA EN VIVO**

HORARIO DE INVIERNO

Viernes y Sábado: de 22 a 4 h.

Si quiere pasar la tarde del **DOMINGO** con **SU PAREJA** en un **AMBIENTE AGRADABLE** también **ABRIMOS** los **DOMINGOS** tarde de **18 a 24 h.**

C/. Cala d'Or - Cala Ferrera - Avda. Cala Esmeralda

Dies i Gloses

ANYORANÇA

Pot treure molt sa balança
però es pes mai donarà
si es tracta de pesar
de tu sa meva anyorança.

T'escric arran d'es Fortí
amb un peu damunt sa tenassa
després de pujar a sa terrassa
com cada dia dematí
i en veure't poble calongí
ma vista mab tu s'abraça
i tot es meu cor «s'engrassa»
per sa jornada seguir.

Ets poble de gent unida
per tots exemple i model
de tracte dolç com la mel
sembla la terra elegida
estant dins tu sembla amb vida
que ja s'està en el cel

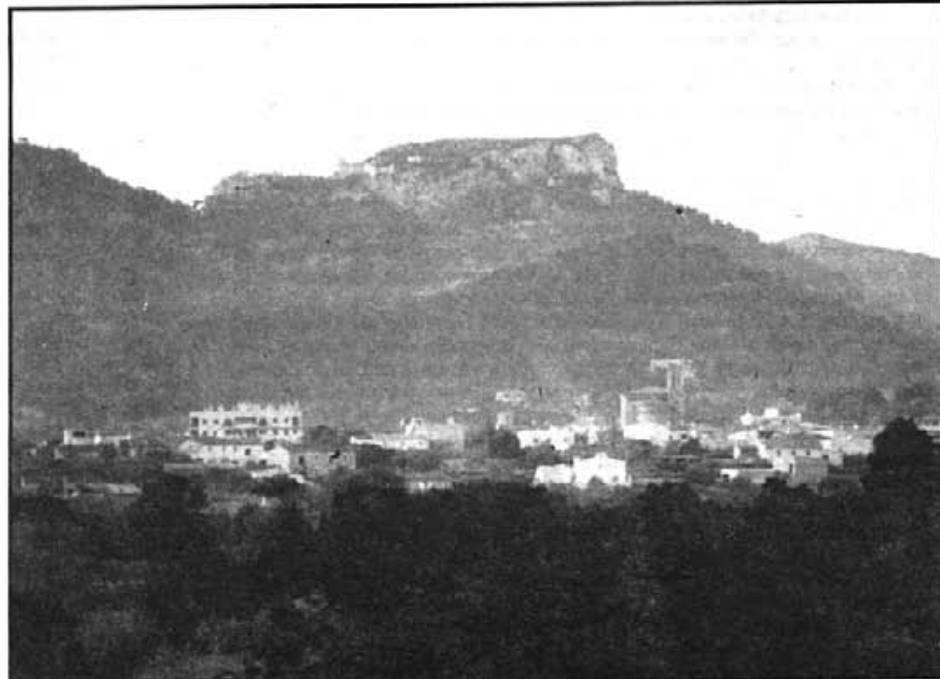
Tu no fas distincions
ni de creences, ni races
bevent dins ses teves tasses
tots s'embamben des teus dons.

Tu ets poble de passada
petit, senzill i modern,
tu ets d'estiu i d'hivern,
ets de tota temporada
qui dins tu cerca posada
cap dia s'hi troba extern.

Tu ets un poble que avança
no a les fosques o dins fums,
dus ben encesos es llums
de sa fe i s'esperança.
dus ben a plom sa balança
d'exemple i bones costums.

Per ser un poble diferent
pens que tu ets es millor
ja que estàs donant sa llició
a la resta de la gent
amb so tracte que es jovent
veim té amb sa gent major.

Tens una tercera edat
que sembla que és jove
que per anar de burea
sempre té «algo» armat.

Quan no fa excursions
monta bauxes o monta balls,
se fan butí tots es calls
que tenen arran d'es garrons
botant amb uns esperons
que per si voldrien es galls.

Pens que ells són un mirall
per noltros tots els «demés»
són lluitadors i guerrers
han fet feina sense «desmai»
i no han deixat es tall
per encalentir somiers
perquè es senten falaguers
i volen ser es primers
amb diversió i esplai.

Voltros que tant estimau
voltros tios i padrins
i que per tants de camins
heu sembrat exemple i pau,
si un dia mos deixau
donau-mos la vostra clau
per «verurer-vos» ben endins
ja sé que no tenen fins
els exemples que mos donau.

Sempre tenen un racó
jo sé, tots els calongins

allò a lo més endins
a lo que donen més valor
que és aquella llavor
que en pau sia deixar el rector
anyorat, D. Andreu d'es Pins.

Aposta no hi ha ningú
que avui, encara no el plori
que no el tengui en sa memòria
i de lo que estic ben segur
que prega per jo i per tu
ell allà dalt a la glòria

Tots saben que tot humà
va a aquest món per poc temps
els anys seran diferents
però ningú hi quedarà,
obres s'hi podran mirar
que aquestes són els grans bens
i encara no hi quida gens
avui vostre Don Baltasar.

Jo sé que sa meva veu
és «algo» insignificant
Calonge, jo l'estim tant,
no estar amb tu és una creu.
Calongins vull que sapiguen
que mai vos estic oblidant.

Joan Grimalt i Roig

ELS GOIGS A SANTANYÍ

Miquel Pons

juntament amb les estrofes de la novena de les ànimes.

Una manera de manifestar la devoció és amb el cant dels goigs, manifestació lírica de cultura popular, escrits en lloança de Déu Pare i de Déu Fill, de les variades advocacions de la Verge Santíssima, dels àngels i dels sants.

A la literatura llatina medieval, a partir del segle XII, es localitzen peces en vers o en prosa que enliren els goigs -*gaudia*- terrenals de Nostra Dona Maria més que els cèlics.

Els Països Catalans són de llarga tradició en el conreu dels goigs, tradició que no s'ha vista empobrida ni en els moments més difícils i decadents de la literatura catalana i és en el segle XX quan han cobrat un reverdit vigor. No sempre en els goigs antics la llengua emprada ha estat la catalana. Sovint era la llengua castellana que servia per festivar una Mare de Déu o un sant de clara devoció catalana o mallorquina.

A Catalunya les mostres més antigues de goigs daten del segle XIV. En el *Libre Vermell* de Montserrat es troba *Ballada dels goigs de Nostra Dona en vulgar catalan, a ball redon*, que és una de les més antigues. *Els Goigs de la Verge Maria del Roser*, del segle XV, assoleix la forma de *dansa* provençal. Cal suposar que en principi els goigs eren ballats. Des del segle XV els goigs que es dedicaven a Maria Santíssima es fan aplicables al seu fill Jesús i als sants i a partir del segle XVI ja no sols es cantarà a la Mare de Déu en general sinó que quasi totes les advocacions marianes tendran els seus goigs. A Mallorca hi ha abundor de goigs en el segle XVIII, -molts d'ells en castellà-, en el segle XIX i no minven en el XX. *Les set germanetes*, es a dir, les mare-de-déus més conegudes més totes les altres, així com els sants patrons i sants advocats contra qualsevol dolència humana o contra qualsevol soscaire de la natura tenen uns goigs.

Entre les impremtes que en els segles passats estamparen goigs a Mallorca es tenen presents: Sebastià Garcia, Domingo Garcia, Salvador Savall, Macià Savall, Esteve Trias, J. Colomar, J. Villalonga, Villalonga i Gelabert, Geroni Frau, Vidua de Frau, Antoni Guasp, Felip Guasp, Pere Antoni Guasp, Amengual i Muntaner, B. Reus, Josep Mir, Tip. Felanigenese, entre altres.

Entre els autors mallorquins de goigs es recorden Miquel Costa i Llobera, Llorenç Ribet, Maria Antònia Salvà, Guillem Colom, Rafel Ginard Bauçà, Miquel Dolç, Bernat Vidal i Tomàs, Llorenç Moyà, Jaume Vidal Alcover, Bartomeu Barceló, Baltasar Coll, Bartomeu Guasp, Cèlia Viñas, Pere Orpi, Miquel Bota Totxo, Pere Llabrés, Joan Roig, Miquel Bonnin, Joan Maimó, Francesc Pomar,...

La història dels goigs a Santanyí és relativament moderna si bé es pot dir que no hi ha cap població del terme que no tenguí uns o dos goigs. S'ha de doldre no tenir cap exemplar amb l'orla i gravat de fusta d'importants col·leccions com la Guasp, de Palma.

A l'Arxiu Bernat Vidal i Tomàs hi ha d'haver dues cartes de Bover interessants per uns goigs antics de Consolació. És la solitària notícia i mai per mai s'han pogut localitzar els goigs sol·licitats pel curiós Bover, ni a les millors col·leccions de Mallorca.

L'església de s'Alqueria Blanca està dedicada a Sant Josep. Amb motiu de la vella devoció dels *Set diumenges dedicats al Patriarca* es cantaven, fins a les reformes postconciliars, les estrofes dels *Siete Gozo a San José*, possiblement des dels principis de l'església local, 1805. Els goigs s'iniciaven amb la següent estrofa:

*Entre dudas vuestra esposa
confuso dejáis queréis,
mas por el ángel sabéis
ser su preñez milagrosa.*

Pens que és la manifestació gogística més antiga de la qual roman testimoni

*Los qui estau en el purgatori
dins un riu de foc encès
i la nostra major pena
és de veure un Déu ofès.*

A Calonge el dia de Sant Miquel es cantava una cançó com un reste d'uns antics goigs, ja en temps de Mossèn Antoni Vadell. Es conserva la partitura manuscrita i anònima.

*Oh gran Sant Miquel,
Oh braç de l'Altíssim,
arcàngel bellíssim,
terror de l'infern.
Alliberau-nos
de l'inimic cruel
i en morir feis-nos
bon pes en el cel.*

A Santanyí no hi ha goigs antics dedicats al patró Sant Andreu ni tampoc a Sant Jaume. A l'Arxiu Parroquial es troben manuscrits *Goigs de Sant Isidro Llaureador*, de bona factura. Foren publicats per Andreu Ponç i Fullana a *Temples i oratoris del terme de Santanyí. Recull històric sobre la seva construcció*, 1974. En l'escaiença del 150 aniversari de la benedicció del temple parroquial de Santanyí, 1961, Mossèn Bartomeu Guasp i Gelabert va compondre *Himne a l'Apòstol Sant Andreu*, que musicalitzà Joan Vidal Perelló. L'himne està publicat sens peu d'impremta.

Els primers goigs santanyiners publicats daten del 1936 i estan dedicats a la Mare de Déu de Consolació. La lletra és de Maria Esteve i Madalena Llopart i la música de Mossèn Francesc Esteve. Foren cantant per primera vegada el 19 d'abril de 1936, quan es beneí la reforma del santuari. Els goigs es canten a les festes de Consolació i cada dissabte a la parròquia major de Santanyí.

El fet de ser canviada la imatge segona de Santa Maria de Consolació, treballada el 1870, per l'antiga talla retrobada el 1958 i retornada al santuari el 1972, inspirà uns goigs a Mossèn Joan Roig, publicats el 1975, i a Llorenç Moyà, publicats el 1986.

Entre el 1936-1937, Mossèn Joan Julià Sastre, aleshores vicari d'Es Llobards, va adoptar *Violai a la Inmaculada Patrona de l'Església d'El Llobards al Virolai de Montserrat*. Tip. Rosselló. Porreras. Hi ha unes referències als llobarders i al llogaret i unes poques notes denoten haver estat escrit en temps de guerra.

Es Llobards dedica les festes de l'estiu a Sant Domenec. No hi ha notícia de qui és l'autor de *Gozos a Santo Domingo*, únics goigs del terme escrits en castellà, ni de la música. Hi ha una referència concreta a la població: *El pueblo del Llobards/goza de alegría*. Fa molts d'anys que es canten i la gent vella en serva memòria. Hi ha la creença que són més antics que els de la Inmaculada. Foren publicats per primera vegada l'any 1980 al programa de les festes.

Els goigs a la Inmaculada d'Es Llobards, són originals de Mossèn Miquel Bonnin, de Sa Pobra i foren composts el 1943, quan era vicari d'Es Llobards Mossèn Pere Xamena i en temps de la missió. La música procedeix d'uns altres goigs.

Existeixen dos goigs a Santa Maria del Mar de Cala d'Or. Els primers daten del 1958, són originals de Miquel Dolç i Dolç i no tenen música. Els més moderns són de Mossèn Pere Orpi, musicalitzats per Mossèn Antoni Matheu i daten del 1976 i es canten a les festes del 15 d'agost.

**Autocares ROIG
ROIG BUS, S.A.**

**AUTOCARES
TAXIS
RENT A CAR
LAVADO AUTOMATICO**

**SIEMPRE A SU
SERVICIO**

Avd. Bienvenidos, 30

Tels. 65 71 73 - 65 70 00 - 65 74 01

Fax: 64 31 47

07660 CALA D'OR (Mallorca)

JAIME MONSERRAT BARCELO
FOTO ESTUDIO Y REPORTAJES
FOTOS CARNET, FOTO INDUSTRIAL
Y ALTRES

*C/ Santuari, 88
Teléfono 581156
07200 - FELANITX*

*CLUB TROPICANA
CALAS DE MALLORCA*

Sant Roc es venera a s'Alqueria Blanca però no és el seu patró. Mossèn Jaume Bonet i Bonet és l'autor dels goigs, datats el 1950 i el 26 d'agost del mateix any -dia en què l'Església de Mallorca celebrava la festa del sant de Montpeller- es cantaren per primera vegada i es segueixen cantant el 16 d'agost des de que la festa fou mudada el 1973. No he pogut esbrinar de qui és la música. Se sap que és d'un felanitxer. ¿Andreu Oliver, Miquel dels Sants Capó,...? Sant Roc és advocat contrala pesta. La seva festa s'originà a Consolació i perdura a s'Alqueria Blanca.

L'assedegada Santanyi té devoció de sempre a Santa Escolàstica, invocada per la pluja. El 1949, Bernat Vidal i Tomàs va escriure uns goigs a Santa Escolàstica, que mai no han estat musicats. Es publicaren a Felanitx el 1966. El dibuix il·lustratiu és d'Antoni Lucas.

Calonge des del 1985 compta amb uns goigs dedicats a Sant Miquel, començats a cantar aquest mateix any.

El 1986, Santanyi va celebrar els 200 anys de la col·locació de la primera pedra de l'església nova i el 175 de la benedicció. Aquesta darrera avinentesa originà la composició d'uns goigs de Mossèn Pere Llabrés i Martorell, dedicats a Sant Andreu. La musicalització és de Joan Caballero, la il·lustració de Ponç Fullana i la nota històrica de Miquel Pons i Bonet. La propera edició serà dins la Col·lecció "La Sibillà".

GOIGS PUBLICATS

- *Goigs a honra de la Mare de Déu de Consolació que se venera en el Puig de Consolació de la vila de Santanyi*/Fotografia de la Mare de Déu - Santanyi, abril de 1936; Palma: Tip. Guasp, Morey 6y 8.32 cm.

- Palma 1950: Alfa-Zavellà, 17.- 4 pàgs.; fotografia; 14 cm.

- *Goigs a la retrobada Mare de Déu de Consolació venerada en el seu santuari de Santanyi (Bisbat de Mallorca)*/Mⁿ. Joan Roig; música de Rafel Subirachs; dibuixos i notes històriques de Miquel Pons i Bonet.- Campos (Mallorca); Roig, 1975.- 32 cm.

- *Goigs a la imatge retrobada de la Mare de Déu de Consolació de Santanyi (Mallorca)*/Llorenç Moyà i Gilabert de la Portella; música d'Antoni Riera i Estarelles; dibuixos i nota històrica de Miquel Pons i Bonet.- Palma: Impremta Pizà - Tiziano, 43, 1986.- 34 cm. (Col·lecció "La Sibillà" Mallorca) N° 73 1ª edició: novembre de 1986.

- *Goigs a la Immaculada Patrona d'Es Llobards*/M. Bonnin P^{re}.; Palma: Imp. Mallorquina, Sombrereros, 5 y 7, 16 Desembre 1943.- fotografia; 32 cm. - Imp. Mallorquina - 22 cm.

.- Edició de Sa Nostra. Facsimil reduït de la primera edició. 1977.

- *Goigs a Santa Maria del Mar. Gala d'Or*/Miquel Dolç; Octubre 1958 - fotografia.- 16 cm.

- *Goigs a Santa Maria del Mar titular de l'Església de Cala d'Ur. Santanyi (Mallorca)*/Pere Orpi i Ferrer; música d'Antoni Matheu i Mulet; dibuix de Jeroni Juan i Tous; nota històrica de Francesc Salleres i Juan.- Palma: Impremta Alemany - Vidriera 8 i 10 - 31-VII-76 - 1976 - 34 cm. (Col·lecció "La Sibillà") n° 1ª edició: Juliol 1976.

- *Goigs a Sant Roc. Patró de l'Alqueria Blanca*/G. Miramar - Any Sant, 1950 - 22 cm.

- *Goigs a llaor de Santa Escolàstica que es venera al Puig de Consolació de Santanyi*/Bernat Vidal i Tomàs, 1949.- Felanitx; Edit. Ramon Llull, 1966.- 34 cm.

- *Gozas a Santo Domingo*/Publicats a "Fiestas Patronales de Santo Domingo". Es Llobards - 1980.

- *Goigs a Sant Miquel. Calonge Mⁿ*. Pere Llabrés i Martorell; música: Marc Vallbona i Adrover; dibuix: Pau Lluís Fornés; Nota històrica: Baltasar Amengual i Martorell.- Palma: Impremta Pizà, Tiziano, 43. 1985 - 34 cm. (Col·lecció "La Sibillà") N° 68. 1ª edició: setembre de 1985.

GOIGS A SANT MIQUEL ARCÀNGEL

Titular de la Parròquia de Calonge (Mallorca)

A Calonge feis estatge,
fort Arcàngel del Senyor:
dau-nos fe, dau-nos coratge,
Sant Miquel, nostre Patró

«Qui com Déu?» al cel cridàreu
quan Satan pegà el seu crit
de revolta, i el tiràreu
a l'Infern emmalèit.
De llavors sou el guiatge
per combatre el temptador.
Dau-nos fe...

Portaestendard invencible
de l'estel celestial,
sou escut i arma invisible
de qui lluita contra el Mal.
Imploram vostre mestratge
i us aclamam defensor.
Dau-nos fe...

Es Calonge el vostre poble
que amament arrecerai:
feis-oe gent feel i noble,
conradora d'amor i pau.
Amb el vostre patronatge
creseqü tor humà valor.
Dau-nos fe...

Conservem-nos la natura
que tan bella ens calleix,
que mai la mala ventura
en destrou cap esquia.

Feis que el nostre paisatge
canti net al Creador.
Dau-nos fe...

Perquè tengui bona anyada
protegiu el calongí,
què aquesta terra estimada
doni el blat i el fruit més fi.
En la pesca i marinatge,
conduiu vos el timó.
Dau-nos fe...

LLETRA: Mⁿ. Pere Llabrés i Martorell.
MUSICA: Marc Vallbona i Adrover.
DIBUIX: Pau Lluís Fornés.

Bella església us construïren
aquí l'any nou els padrins,
i amb gran goig la benelren
les mans del Bisbe Campins.
Per Mallorca aquest paratge
sigui castell protector.
Dau-nos fe...

Manteniu la fe heretada
cor endins del món present;
no podem ser la sal fada
ans llevat i llum ardent.
Uniu al nostre llinatge
futur i tradició.
Dau-nos fe...

Fel cel dau-nos el passatge;
pel judici, el gran perdó.
Dau-nos fe, dau-nos coratge,
Sant Miquel, nostre Patró.

ATENCIÓ ES VENEN

Vespas 125 c.c. PM-AJ
Vespinos AL
Riejus Maraton

Bon Preu. Tel. 83 70 20

(Horaris d'oficina i demanar per En Jaume)

RESTAURANT

Ca'n Trompé

Avda. Bèlgica, 12

Teléfonos 657341 - 643113

07660·CALA D'OR (Mallorca)

Club de Pesca Esportiva Alqueria Blanca

En Miquel Perrulla, va venir a establir-se a s'Alqueria fa uns tres anys, on regenta el Bar «Sa Granja». Allò que n'hi ha que no saben és que en Miquel és un dels fundadors i president del Club de Pesca de S'Alqueria Blanca. Club, que atès el nombre de socis que té, ha aconseguit arrelar amb força entre els aficionats i superar els sempre difícils inicis.

- Miquel, conte'ns aquests inicis. D'on va sortir la idea de bastir el Club de Pesca?.

- Vaig esser directiu del club de Pesca de Campos durant set anys, i quan vaig venir per aquí em vaig trobar un gran nombre d'aficionats a la pesca i poc a poc vàrem anar platejant-nos la possibilitat de formar un club per poder gaudir de les avantatges que això comporta. Així, en el transcurs de les festes de Sant Roc de l'any 88, vàrem organitzar la 1ª prova de pesca, que va tenir molt d'èxit, i ens va acabar de decidir a posar la paperassa en marxa. Amb el resultat que dia 27 de febrer del 89, quedava constituït el Club de Pesca de S'Alqueria, amb la següent directiva: el càrrec de president caia damunt les meves espatlles, vice-president, en Sebastià Barceló i Taberner (Tià de Na Martina), secretari, Toni Mesquida i Rigo (En Perdió). A dins el Club, hi donam cabuda a diferents modalitat de pesca, com poden ser: es roquer, bromeig, es volantí, des d'embarcacions esportives, o inclús la pesca submarina on hi destaquen en Miquel Gor-

nals i en Joan Verger.

Actualment tenim 95 socis. Per ser socis, s'ha de satisfer una quota anual de 5.500 ptes. que pels socis de la Tercera Edat i les dones de 3.500 ptes., i pels menor de 16 anys o infantils, 3.000 ptes. A tots els socis se'ls fa una assegurança contra accidents i se'ls facilita la llicència federativa. El nostre club, està emparat per la Federació Balear de Pesca, que és la que coordina les activitats entre clubs i tramita els permisos.

A principi de temporada, feim l'assemblea general on es dona l'informe de tresoreria, i se presenta el calendari de proves, que una vega-

da aprovat pels socis, es presenta a la Federació per a la seva aprovació definitiva.

Quan la temporada acaba, es fa un dinar amb tots els socis on es realitza l'entrega de trofeus als socis que al llarg de la temporada han acumulat més punts, premiant-se també la regularitat.

Entre les activitats més importants que realitzarem l'any passat destaca l'organització, dia 30 d'abril, del campionat de Balears Femení de Roquer, on hi participaven per part nostra na Josefa Barceló i n'Àpol·lònia Barceló que quedà en novè lloc.

Per Sant Josep també feim una

RESTAURANT - PIZZERIA
Blanco y Negro

Porto Cari, 5
Cala Llonga

07660 CALA D'OR
Mallorca

FUSTERIA ANTONI VADELL I CALONGE 65 71 45
GERMANS VALLBONA

prova especial on es premia la captura de la peça més grossa en les modalitats de roquer, bromeig i volantí. Les proves solen acabar amb una arrossada a càrrec d'es cuiner, en Toni Perdigó.

Amb motiu de l'assemblea general de dia 12 de gener passat es feu un sopar, on el Joan Marimon ens va fer unes gloses per acabar d'arrodonir la festa.

A S'Alqueria Blanca hi ha un club de pesca esportiu i encara hi ha gent que diu jo no sé com els anirà.

Es club de pesca de S'Alqueria entre tots l'hem fet tan gran tots ets altres clubs diran si que n'han feta de via.

Tenim uns bons dirigents, tenim una bona directiva es socis de cada dia pareix que estan més contents.

Es pagar a ningú agrada però no és molt «lo» que pagam i si qualque duro estalviam totd'una organitzam

per fer una altra arrossada.

Aquest club no té barreres hi pot entrar qualsevol, aquest club «lo» que no vol en lloc de socis sangoneres.

Hi ha un grup, no és molt gros que de «xulos» volen passar. Si un dia anam a pescar per llovanses fer un dinar tot es peix han d'entregar si llavonses volen anar amb sos altres a menjar arròs.

Es pescadors de roqué tots són uns bons pescadors treven tords de dos en dos donzells, vaques sense briguer esparralls, serrans, de tot ve fins i tot qualque anfós.

Socis des club Esportiu de pesca de s'Alqueria amb una gran alegria vos saluda sa directiva i es president que teniu.

Joan Marimon

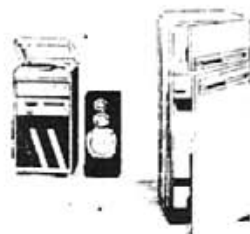
PINTURAS
TEYLO
 C.B.
 LLEVANT

C/. General Barceló, 27-A
 Tel. 55 32 58

C/. La Rosa, 2
 Tel. 55 57 93

07500 MANACOR (Mallorca)

INSTALACIONES
 Y
 MONTAJES ELECTRICOS

Exposición de APLIQUES Y LAMPARAS

eléctricas

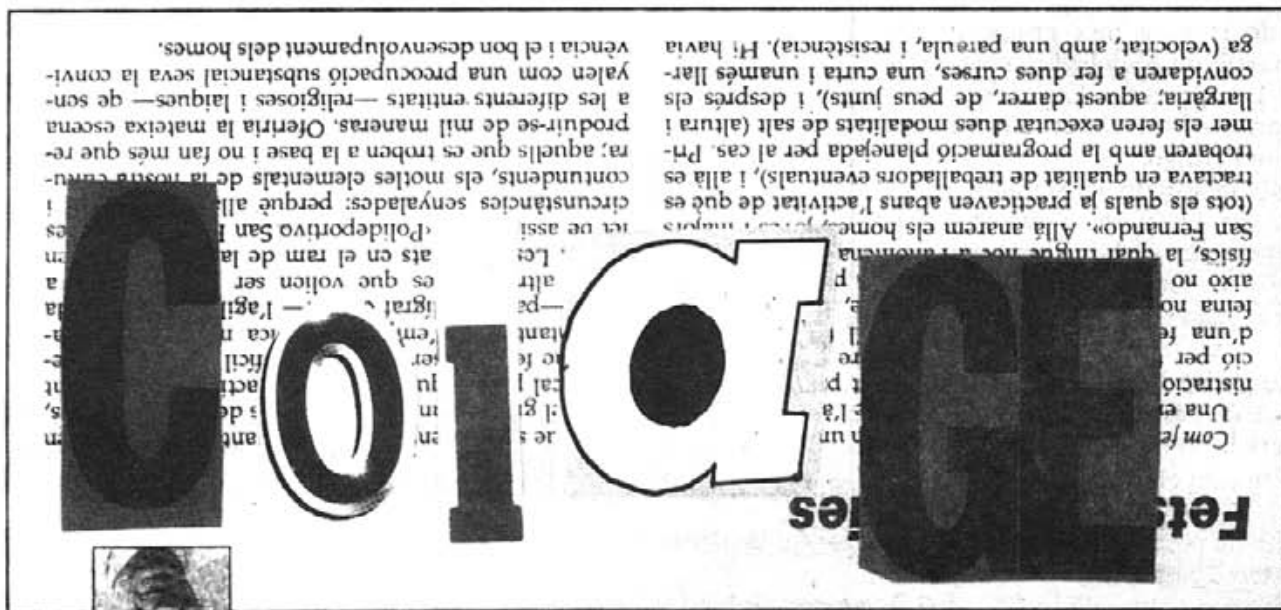
MANRESA, S.A.

Distribuidor Oficial: AEG - TELEFUNKEN - ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO

C/ Ariel, 5 - Tel. 657859

Avda. Bélgica, 6 - Tel. 657378

CALA D'OR

EL PRESIDENT CANYELLES REB LA NOVA JUNTA DE L'A.P.F.M.

El president de la Comunitat Autònoma, Gabriel Canyelles, va rebre el passat 12 de Gener, en audiència, els membres de la nova junta directiva de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, que presideix Carles Costa.

En el decurs de l'Audiència, el President d'aquesta associació, Carles Costa, acompanyat del Vicepresident Gaspar Sabater, i del secretari, Onofre Arbona, varen presentar al President Gabriel Canyelles la nova junta directiva constituïda el mes de desembre passat a Sant Joan. Altres vocals de la junta són: Rafel Ferrer, Maria Galmés, Jaume Casesnoves, i Gabriel Fiol.

Actualment l'Associació de Premsa Forana està formada per més de quaranta revistes i s'esperen noves incorporacions.

Per altra part, el Govern Balear subscriu anualment un conveni de col·laboració amb l'Associació de Premsa Forana de Mallorca per tal de facilitar un ajut econòmic a totes les revistes, segons la seva periodicitat.

SA VARA D'ES MOLÍ

Aquesta vara que tenen en Joan i en Pau d'es Molí, té una llarga història. La seva història comença a Calonge, però diven que s'ha passejat per Es Carritxó i finalment ha estat davers un segle a Campos.

Quan l'amo en Joan D'es Molí tenia tretze anys, la seva família va fer partions hi va haver un objecte que no hi va entrar en ses partions: Una vara de Batle o bastó de comandament, la qual varen decidir que havia d'anar a Calonge perquè d'allà havia sortit. Molts d'anys la va guardar sa tia Ventura, germana del pare de l'amo en Joan, i sempre li recordava que guardava

sa vara i que la se n'havia de dur a Calonge. Sa tia Ventura va morir, i el conco en Damià quan, es trobaven, també els recordava que guardava sa vara perquè la s'enduguessin. La vara romania al fons d'una caixa de Son Saleta, a Campos, envoltada amb un paper.

El Conco en Damià també va morir i va esser la tia Joana la que va fer que la vara tornàs a Calonge.

Ara l'amo En Joan aquesta relíquia de la seva família, la qual és part de la història de Calonge. ¿Qui va esser el batle que va tenir aquesta vara? Un llunyà avant passat de la família d'Es Molí. L'amo En Joan pensa que és d'abans que es fes l'església vella. Sabem d'altres vares des batles de Calonge, l'amo en Pau de Ca's Senyor està retratat amb una de quan ell va esser batle, i també sabem que l'amo En Toni Roca va rompre sa seva. Aquesta que, amb tota seguretat és més antiga, no té cap corc, conserva una capa de pintura negra ben brillant, i al cap més prim té un pom de plata amb una creu dibuixada.

¿Qui degué exercir de batle amb aquesta vara? De quins fets de la nostra història local és testimoni aquest bastó?

UNA VARIETAT ADICIONAL A CALONGE

Gràcies a l'esperit obert de Calonge, des d'aquest mes hi ha més possibilitats d'entrenament del físic i de la psíquic (del còs i de l'esperit).

La professora alemanya, Carina, des de fa dos anys veïna -i aficionada- de Calonge, el dijous passat (dia 1 de febrer) va començar amb les seves classes de IOGA, que és quasi bé una gimnàstica per al teu físic i la teva consciència (el teu exterior i interior).

Cada un que s'interessi per aquesta manera d'augmentar el seu benestar (la seva bona salut) d'una forma molt suau i alegre, pot venir els dijous a les 20'30 h. al saló parroquial de Calonge -no oblidant portar dues mantes-.

Carina, professora de psicologia, de gimnàstica i de ball. Els dilluns a les 20'30 h. també al saló parroquial de Calonge, ofereix un curs de ball modern.

Per a Carina és una gran alegria el donar aquests cursos, a més ella espera amb optimisme que en un futur hi haurà prou interessades per a fer un curs de gimnàstica oriental o de ball de ventre com també se'l coneix.

RESTAURANT

Club Náutico La Rapita

Especialitat en peix, marisc i carn

Explanada del Port

Tel. 640352

07639 LA RAPITA-Campos

SA CASSOLA

Per a 6 persones

Ingredients

- 12 tords
- 4 guatlleres
- 12 aucellons
- 200 gr. de costelles dolces
- 1 colom
- 1 perdiu
- 8 ventrells de pollastre
- 200 gr. de pilotes de carn de porc
- 150 gr. de "patató" (patates petites)
- 150 gr. d'esclatasangs

3 cebes tendres, un poquet de julivert tallat petit, un quart de pollastre, 1/2 conill, sal i pebre bó.

Elaboració

Es talla sa carn a troços petits, s'hi posa sal i pebre i es sofrageix tot per separat. Es posa dins una cassola al foc amb 4 litres d'aigua i quan bull s'hi posa tota sa carn i es deixa bullir uns 15 minuts. S'hi afegeixen ses patates, els esclatasangs i es deixa fer fins que ses patates siguin cuites. Després s'hi posen ses pilotes i al final es julivert i ses cebes tendres.

Es serveix amb sopes i ravanets (apart)

La incomprensió dels espanyols

(Una mostra, encara ara)

El passat mes de desembre vaig esser uns dies al País valencià, al Baix Maestrat, per a aprofundir en la recollida de la toponímia dels Columbrets, que vaig iniciar fa set anys amb un petit intent no massa reeixit.

Em vaig desplaçar un dia a Peníscola, l'atractiva ciutat voltada de murades que, en el segle XV va esser seu papal de Benet XIII, l'anomenat Papa Lluna. La ciutat s'alça sobre un *tombolo*, una antiga illa rocosa de 46 metres d'altura, unida a terra ferma per un istme arenós. Una de les meravelles naturals que té, és una font abundosa que brolla a la part jussana dels murs que Felip II de Castellà hi va fer batir en el segle XVI. Record que, en la meua primera visita de l'any 82, ja em va sorprendre el raig d'aquella copiosa deu, que un no s'explica fàcilment d'on pot provenir. (Diu que aprecia el valor de l'aigua aquell que és d'un país sec). Així va esser que vaig tornar badocar una estona davant l'aiguaneix prodigiós, mentre acudia a la meua memòria una glosa recollida per M. Sanchis Guarner de boca dels peniscians:

*A Peníscola, señores,
hi han tres coses de valor,
l'escala del Papa Lluna,
la Font i lo Bufador.*

Aquesta escala que anomena la cançó, és tallada en el rocam i baixa, des del castell papal, cap a la mar. El Bufador és un forat gros que hi ha en un atzucac, un carreró sense eixida, molt proper a la mar, per on, els dies de temporal, l'aigua del mar entra brufant dins el casc antic de la ciutat.

Vora la Font hi ha unes piques de rentar. En el moment de la meua visita, dues dones hi feien bugada, mentre parlaven amb dues parelles de forasters de mitjana edat, que tenien tot l'aspecte de visitants turístics.

El temps que xerraven (en castellà, no sé de què), jo estava pensant en la font de Cabrera i en les històries que conten d'ella i d'altres fonts malloroquines, normalment sense cap fonament científic, però que tenen el seu interès des del punt de vista cultural, i que pens que s'han de recollir. És creença molt arrelada entre nosaltres que les aigües subterrànies ens arriben des del Pirineu! De la font de Cabrera es conta això i també que hi han vist sortir fulles de castanyer! És clar que ningú mai no en mostra cap, i sempre diuen que diuen.

Mentre aquests pensaments m'asaltaven, vaig considerar que podria esser interessant escometre les dues bugaderes, tot inquirint sobre la provenença de les aigües. Així va esser com, quan aquells externs acabaren la seva conversa, vaig adreçar-me a les dues llavadores, que endevinava peniscianes, amb la pregunta següent, formulada amb la meua particularíssima fonètica pseudovalenciana: *-d'on vénen eixes aües?* Em sembla recordar una mica que la resposta -en valencià correctíssim- va esser que desconeixien el seu origen. La meua amnèsia parcial és conseqüència de la intervenció fulminant d'un dels dos mascles forasters: *-ya está este tío hablando en catalán!*, intromissió secundada per l'advocada defensora que supòs que era la seva dona: *-vaya mala educación!* Els altres dos forans també hi digueren la seva, mastegant fesols una estona, mentre les dues peniscianes paralitzaven la seva activitat netejadora, i en el meu cervell s'iniciava una eferescència que acabaria amb una intervenció continguda, en castellà, és clar, i justificada per les evidents al·lusions: *-em disculparan, però no parlava amb vostès, sinó amb aquestes dones.* Un dels externs prosseguia amb les queixes sense treva: *-Vaya corte que nos ha dado! Está bien que entre ustedes, estando en familia, hablen catalán, pero donde hay gente que no lo entiende, es de muy mala educación!* Vaig seguir contestant en castellà: *-de mala educación? Parlar la*

meua llengua a la meua terra? I una de les senyores: -Ah! Es usted de aquí? -No! No senyora, som de Mallorca, però aquesta és la meua terra, i tenc els matxos drets de conversar en la meua llengua que vostè en la seva. I la seva no és ni millor ni pitjor que la meua, és senzillament diferent! Una de les dues senyores es va revestir de coratge: *-Bueno, pues yo también le hablaré en otro idioma! Fala galego? Eh? Fala galego? -No. No en sé de gallec, ni crec que vostè en sàpiga!* Crec que vaig ficar el dit dins la llaga, perquè de cop em va dir: *También le puedo hablar en vasco, mire usted...* No sé si també em va dir que un avantpassat seu era basc... De totes formes és igual, perquè no li vaig deixar dir gaire coses més. Bona la'm va haver dita! L'estiu passat havia començat a interessar-me una mica pel basc, i menava ganes enrera ferm d'esmol·lar la garrova, practicant amb la mitja dotzena de frases apreses. Ja emprenyat del tot les hi vaig començar a llançar, com si fes voltar una roncadora: *-eguraldi txarra egiten du...* i estira i aguanta... com si fos allò de *Kardsverdstaken sekspiken...* I la inaguantable senyora, ofesa pel seu turment incessant, arribà a confessar: *-Ah no! Tanto no sé!* I desapareixeren com l'ànima d'en Robert, mentre els seus remucs, rebotien penyalar amunt cap al castell papal. Dies després, de retorn a casa, em donaven dins l'avió un exemplar del diari «Las Provincias», que en la seva edició del 10 de desembre seguia bombardejant en la forma acostumada els desinformats i els somnolents del País Valencià, amb un article signat per un membre de la «Real Academia de la Lengua» (espanyola, «naturalment»), on l'autor afirmava categòricament que *«el gobierno no protege la lengua española»*, com si fés falta fer llimosna a la seu. Tanmateix aquesta gent no entendre mai la diferència entre esser espanyols, com són ells, i esser propietat dels espanyols, com és el qui subscriu, i molt a desgrat.

Cosme Aguiló
Santanyí, 1 de gener del 1990

Un grup de mallorquins cooperen a Europa

A Cala d'Or, el dia 17 de gener molt prest, el grup de 35 socis de la UNIÓN EUROPEA DE MALLORCA (UEM), es posà en camí cap el centre de la Comunitat Europea. Allà els europeistes de Mallorca han passat per quatre països: Brussel·les han visitat tant la Comissió on treballen els ministres o comissaris, com el Consell, format pels gabinets governamentals dels dotze països membres; a Luxemburg s'han fet una idea del funcionament de la Cort de Justícia i a Estrasburg, seu del Parlament Europeu estigueren presents a la sessió plenària del 19 de gener (quan per exemple, discutiren sobre un crèdit de dos milions d'écus per a Hongria); a Alemanya els viatgers de Mallorca tengueren un encontre amb Arno Krause, que és un dels caps europeistes i que facilità l'estància a l'Acadèmia d'Europa a Otzenhausen, prop de Saarbrücken.

Han parlat i escoltat molt sobre els «Estats Units d'Europa», però al mateix temps, en efecte, han experi-

mentat els estats encara desunits d'Europa. Han après el tipus de canvis i han percebut varies llengües de la nostra vella i entranyable Europa.

Mentres que la gent, en vista d'aquesta situació, a vegades tendeix a resignar-se, per als europeistes de Mallorca era un estímul més d'esforçar el seu treball en el marc de l'UEM a fi d'aconseguir una Europa de veritat.

L'UEM, fou fundada a l'octubre de 1988 per Xavier Giner a Cala d'Or, on encara hi té la seva adreça: Centre Cívic Europeu.

Més de cinquanta socis fins avui, aprecien que aquesta Unió no és un partit sinó una associació per sobre de tot partit polític i confessió.

L'UNIÓN EUROPEA DE MALLORCA, que és la primera seu de l'Unió Federal Europea a Espanya, vol influir en l'opinió pública, en els partits polítics, Parlaments i Govern amb la meta de crear els «Estats Units d'Europa».

I per a què tot això?

Quan estam disposats a mirar un poc més enllà de la costa de l'illa, tot d'una ens adonam de molts problemes europeus i mundials, que no són resolubles per regions o pobles individuals. Especialment el desenvolupament històric després de la Segona Guerra Mundial que ha portat aquestes grans tasques.

Però sobre tot, els recents aconteixaments en els països de l'Est han subratllat dramàticament la urgència de la construcció de la casa europea.

Amb el fracàs del comunisme, o sigui del socialisme real, el vell equilibri amb les dues superpotències evidentment ha mort.

D'això podem sospitar de que «si el procés europeu no avança ràpidament, haurem passat d'un sistema bipolar a un d'hegemonia nord-americana» (E: Curiel, La Vanguardia 26-01-90).

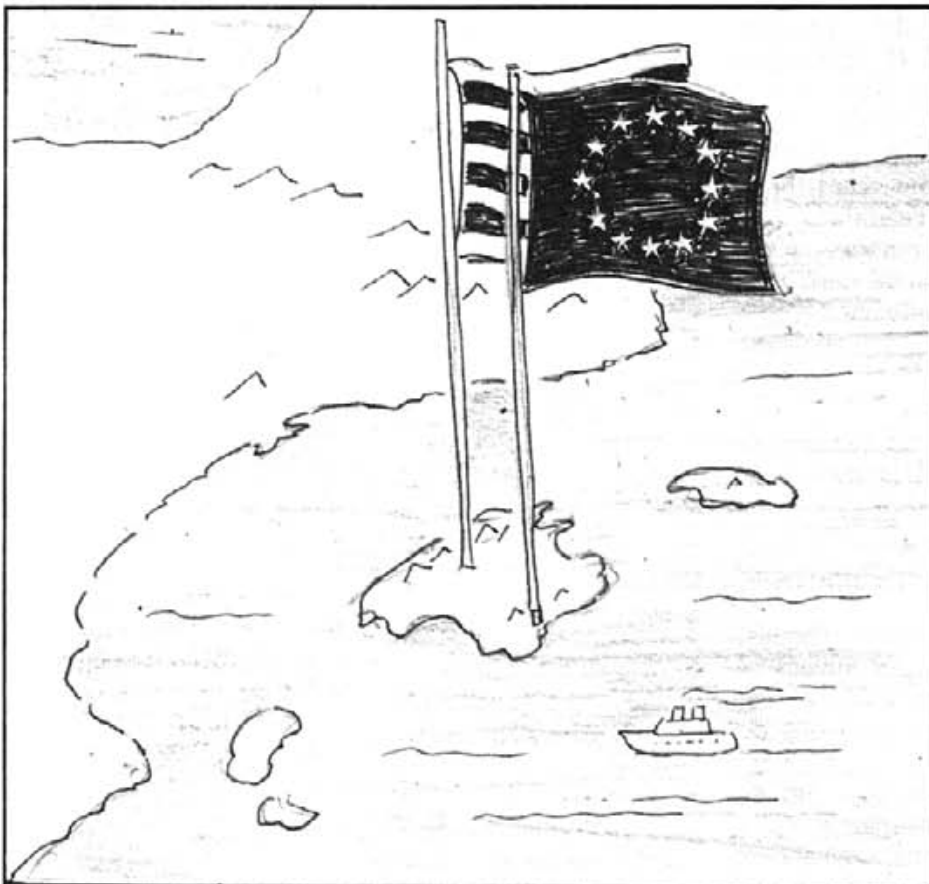
Tal desequilibri mai pot correspondre a la varietat de pobles i, a més dur amb ell mateix el perill de dependències i també d'opressió.

Per més hem d'apressurar-nos amb la cosntrucció dels Estats Units d'Europa a fi de què Europa obtingui la posició en aquest món que correspon a la seva vertadera importància.

Per tot això esperam que més i més europeus treballin per a aquesta meta per exemple aquí a Mallorca en el marc de la UNIÓN EUROPEA DE MALLORCA.

H. Schumacher

Secretari Unió Europea de Mallorca

El llinatge «Adrover»

¿Adrover?, ¿Adroguer?, o ¿Adroher?... Moltes són les paraules que s'hi semblen, però ¿Quina és la verdadera arrel d'aquest llinatge tan estès per la nostra comarca?

Per a aclarir aqueta incògnita vaig fer una recerca de dates i una de les fonts d'aportació més important fou la que em va donar el pare Pere Xamena i Fiol.

ETIMOLOGIA

Aquest llinatge és germànic. Derivat de Adroar, Adroer, Adroher o Adroguer, no se sap molt certament, però tot pareix indicar que deriva de «Adroer». Aquest llinatge està estès a l'Empordà, Gironès, La Selva i a Mallorca, principalment a Fornaulux, Alaró, Sóller, Felanitx, Calonge, Santanyí, S'Horta i «Es Carritjó».

En el segle XI era utilitzat com a nom propi masculí.

SIGNIFICAT

El significat de «Adro-

ver» és «pare del poble»

ORIGEN

Després d'Obrador és el llinatge més estès al terme de Felanitx, on ja està documentat al segle XIV. Una de les branques més importants de «Adrover» aparegué el 15 de març en una alqueria avui denominada «Es Carritjó». D'aquí mateix fou d'on surtiren posteriorment unes branques cap a Felanitx.

Altres branques varen prendre cap al terme de Santanyí, Calonge i S'Horta.

ESCU

Hi ha dues variants de l'escut, però la més fiable és la següent:

AUTÈNTICA VARIANT MODERNA

Els colors d'aquest escut són dues «uves» al revers i de color engre, enrevoltades d'un fons de color dorat.

Els escuts quan no es poden representar en color es representen mitjançant

uns signes universals establerts:

Exemples principals colors

del segle XVIII no és un escut noble, així com la majoria dels escuts ma-

OR
PLATA
NEBRE
VERMELL
BLAU
VERD
MORAT

Els escuts tenen tres parts principals denominades «cap», «còs» i «barba». El conjunt que forma l'escut es denomina «CHEURON».

Una cosa a tenir en compte és que hi ha molts d'escuts, la majoria, que no procedeixen de famílies nobles, sinó que són escuts moderns i inventats. La majoria d'aquests començaren a aparèixer al segle XVIII i molts són interpretats d'una manera falsa i equivocada.

L'escut «Adrover» a pesar d'aparèixer abans

llorquins.

Els escuts que no són nobles poden esser veritaders, no perquè no hi siguin, han d'esser inventats i falsos.

D'escuts nobles, avui dia, ja en queden pocs, quasi bé només els dels marquesos, barons i comtes.

Per finalitzar, vull donar les gràcies al Pare Pere Xamena i Fiol que m'ha estat de molta ajuda a l'hora de fer-vos aquesta petita recerca de dates. Gràcies per tot.

Antoni Adrover i Picornell

La nostra gent

L'amo en Simó de Can Vellana

- Vaig néixer a can Vellana es dia de La Creu de l'any dos; «El dia de la Creu, a tres de Maig la trobareu».

És l'amo en Simó Adrover de Can Vellana, una de les persones de més edat del poble; i encara que diu que ha perdut molt la memòria, conta coses molt interessants i curioses, com podrem veure tot seguit.

- Es nom de Vellana mos ve de part de ma mare, que era de sa Curia Blanca i a ca seva li deien can Vellana. A mon pare li deien de can Peiraire, però com que n'hi havia altres de Peiraire per distingir-nos a nosaltres mos deien de can Vellana, encara que a mon pare sempre el varen conèixer per en Simó Peiraire. A ca mon pare tenien sa casa an es terme de Felanitx i es pati i es forn an es de Santanyí. Quan mon pare se va casar va comprar s'aigovés que llavors va esser canostra.

- Érem deu germants, dos des quals se varen morir de petits i a hores d'ara només en quedam tres de vius, jo i dues germanes que estan a sa Curia Blanca. Durant una partida d'anys vàrem estar a sa possessió de Es Ravalleret de Campos, però vàrem tenir tres o quatre anys de molt males anyades i vàrem tornar sense res. Tots es germans férem sa primera comunió amb ses mateixes esperdenyes, llevat de jo que perquè vaig combregar es mateix dia des meu germà Rafel em vàrem menester dos parells. Es dia de sa primera comunió el Senyor Toni mos donava una esser grossa i això era tora sa festa que feien.

- Ma mare, durant cinquanta anys, tots es dimecres i diumenges, amb una some-

ra, anava per ses cases de fora-vila de sa Curia Blanca a comprar ous i pollastres que llavors venia a l'amo en Toni company. Quasi sempre l'acopanyava es germà més petit de la casa. Jo hi vaig anar moltes de vegades, anàvem per can Rovellat, Can Carles, per sa part des Serral, i, solia deixar s'al-lot que l'acopanyava a Ses Canyes amb sa somera mentres ella, a peu, amb un paner anava a Son Durí i a Sa Punta.

Del seu temps poca gent sap lletra, però ell sí que sap llegir i fer comptes.

- Vaig anar a escola amb don Llucià, a una casa de Can Marines, es mestre era de Capdepera i solia anar i

venir de ca seva a peu. Mos donava un trosset de paper per fer comptes, tant petit que just, just feia es comú de 22 cèntims que n'haviem de pagar. Ets al-lots qualche vegada en lloc d'anar a escola mos aturàvem a jugar a sa Pleta-Rassa i es meu germà Rafel s'enfadava i agafava unes moneies ben ferestes per mor d'això.

A principis de segle, amb motiu de fer l'església nova, hi ha haver molta polèmica entre els que vivien als voltants de la vella que volien que la nova es fes allà mateix, ja que allà era el nucli principal del poble, i els que desitjaven la nova església al lloc anomenat Es Corral Cremat. Això va suposar un canvi radical al desenvolupament urbanístic i social de Calonge.

- N'hi va haver molts d'agraviats; de can marines, cas Senyor, Can Gustí, a tots es d'aquest redol les va sebre molt de greu que se fes l'església nova allà. Es conco en Tomeu Peiraire se va enfadar molt i va prometre que no aniria mai a missa a l'Església nova de ràbia que l'hi varen fer, i crec que no hi va anar, sempre anava a S'Horta o a sa Curia Blanca. A devo-

ra l'església vella, a Can Peiraire, era es cassino que tenien una barberia i també una fusteria. Primer es cassino era a baix i després varen arreglar a dalt, però quan varen haver arreglat, es poble va canviar. Can Lau era una botiga d'uns felanitxers, que també esteien a Felanitx i duien es trastos amb un mul i un carro envelat. Allà compràvem amettes i venien els productes per menjar. Me'n record de què en Gaspar de can Lau duia es doblers a dins un mocador de daus amb un nuu.

- A ca nostra fèiem de pagès, però quant se va establir Cala d'Or, vàrem conèixer a mestre Andreu de Sencelles, que com que de tot d'una no tenia casa, moltes de vegades va romandre a ca nostra. Mestre Andreu me va proposar el traginar grava i durant 22 anys, quan encara no hi havia camions, jo amb un carro, primer amb un cavall i llavors amb un mul, vaig treginar grava de Ses Coves a Cala d'Or.

- Ara tothom viu més o manco bé, però en es meu temps tant si tenien molt com poc sa gent que menjava i se vestia de qualsevol manera sense gastar gaire, els que no tenien perquè no podien i els que tenien perquè volien estalviar cent duros més si podien.

Aquest és l'amo en Simó, admatent i agradable, que diu que no ha desitjat mai tenir cap càrrec perquè pense això dona molts de maldecaps i que són pocs els que saben reconèixer l'esforç dels que ocupen algun lloc de responsabilitat pública així i tot està ben segur que a Calonge tothom és molt bona gent.

Marc Valbona

La Campanya de Normalització Lingüística

Els més alts representants del govern de les nostres Institucions autonòmiques i locals acaben de fer pública una crida al conjunt de la societat Balear, convidant tothom a participar i col·laborar a la **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears**.

La Campanya forma part de l'Acord Institucional que els convocants signaren el 18 d'octubre passat (publicat íntegrament en el B.O.C.A.I.B. núm. 144, de 21 de novembre de 1989). Poc abans, la Conselleria de Cultura, acompanyada dels responsables de Cultura del ÇIM i de l'Ajuntament de Palma, n'havia presentat el projecte a la Comissió de Cultura del Parlament Balear, i havia rebut el suport unànime dels seus membres. Podem considerar, per tant, que l'acord té les característiques d'un verdader Pacte Institucional, capaç d'aconseguir el seu objectiu explícit d'il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a la plena normalització de la llengua de les Balears, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

La campanya és necessària a causa de les dificultats objectives d'un procés social que ha de situar la nostra llengua al lloc que li correspon com a llengua pròpia i oficial de les Illes Balears sense entrar en conflicte amb la que fins fa poc havia ocupat el seu lloc -i que és també oficial, ja que ho és de tot l'Estat-, i respectant els drets lingüístics de tots els ciutadans. Aquest procés només pot avançar en un clima de bona convivència ciutadana i de respecte mutu, si els seus objectius són assumits per la totalitat del poble de les Illes Balears, i si hi ha consens en l'adopció d'una nova pauta social, que elimini els vicis de comportament diglòssic i ens permeti evitar dos perills igualment greus i igualment de fer impossible la normalització:

1) El manteniment, per inèrcia, del castellà com a llengua predominant de la relació pública, i fins i tot de la privada.

2) L'enfrontament entre ciutadans per motius lingüístics. Tots tenim experiència diària de fets i situacions que demostren l'existència d'aquests dos perills. I per evitar-ne un, molts cauen en l'altre, i tot plegat fa que es mantengui un clima de recels i de mala consciència que ens impedeix avançar i fomentar el pessimisme i el desànim.

La Campanya de Normalització Lingüística ha de canviar tot això. Amb la seguretat que allò que estableix la Llei és un objectiu compartit pel conjunt de la societat de les Illes Balears, hem de començar, tots junts i amb optimisme, a posar-ho en pràctica amb tota naturalitat.

Per això l'objectiu essencial de la Campanya, en la seva primera fase, és aconseguir l'adhesió explícita del major nombre possible d'institucions i col·lectius, i de cada ciutadà particular, al recobriment de la llengua en un clima de concòrdia. La Convivència d'una voluntat comuna estimularà l'esforç de tots i evitarà polèmiques estèrils.

Ha de quedar clar, però, que no es tracta d'una adhesió purament formal. Adherir-se a la campanya comporta el compromís de reflexió sobre la pròpia situació -com a persona o com a col·lectiu- respecte a l'objectiu final de la normalització, i l'adopció de mesures per millorar-la tan aviat com sigui possible. A imitació de les Institucions que ens convoquen, la nostra primera preocupació no ha de ser allò que els altres han de fer per la normalització, sinó allò que personalment o com a grup hi podem aportar.

Les adhesions col·lectives han de comunicar-se formalment al Secretariat de la Campanya (provisionalment instal·lat a l'Obra Cultural Balear: c/ Imprenta, 1. Palma), que en publi-

carà les llistes.

Els especialistes en llengua i en planificació lingüística que vulguin col·laborar a la campanya formant part de l'estructura descrita a l'annex de l'Acord Institucional, i les Institucions que tinguin interès a aportar-hi algun dels seus tècnics, poden adreçar-se també al Secretariat.

És molt important que totes les persones i institucions que treballen de fa temps en tasques de normalització s'incorporin des del primer moment a la campanya i hi aportin el seu entusiasme i la seva experiència. I també que totes les forces polítiques, sindicals, cíviques i culturals s'hi adhereixin, i preparin i duguin a terme el seu propi programa de normalització.

Des del Secretariat i la Comissió Tècnica, mirarem de posar-nos ràpidament en contacte amb tots. Però he volgut acudir als mitjans de comunicació -dels quals esperem un suport que és absolutament indispensable per aconseguir l'ambiciós objectiu que ens hem proposat per dir-vos: «La llengua és feina de tots» perquè és patrimoni de tots. Les nostres Institucions de govern s'han unit per recobrar-la, i ens conviden a tots a col·laborar-hi. La Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears és tasca i responsabilitat de tots els seus ciutadans. Que ningú se'n senti marginat!

Esperam adhesions, suggeriments i ofertes de col·laboració. Tots seran ben rebuts.

Aina Moll
Coordinadora de la Campanya

Campanya de Normalització Lingüística

Els Presidents del Govern de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consell Insular de Menorca i del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i el Batle de Palma

COMUNIQUEN a tots els ciutadans que el dia 18 d'octubre de 1989 firmaren un Acord Institucional pel qual es comprometen a intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, a coordinar les seves accions en una **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears** i a fer una crida conjunta a la participació dels Ajuntaments de les Illes Balears que vulguin adherir-s'hi.

En virtut d'aquest acord.

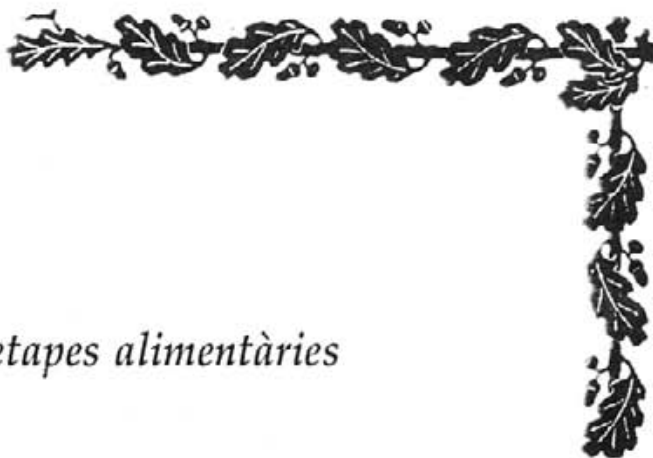
CONVOQUEN els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer tots plegats un esforç per donar impuls al recobriment de la llengua pròpia de les Illes Balears com a instrument normal de comunicació de la seva societat.

VOLEN il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització lingüística de la nostra Comunitat, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

DEMANEN el suport i la col·laboració de tots a la **Campanya de Normalització Lingüística** que es durà a terme amb el patrocini conjunt de totes les institucions.

Adreça provisional: Obra Cultural Balear, C/ Imprenta, 1
Tels. 72 32 99 - 71 48 57 Fax: 71 93 85 07001 Palma de Mallorca

SALT i PAU!

(planes a cura d'En Miquel Vallbona)

Cura't tu mateix (III)

El joc de la desintoxicació per les etapes alimentàries

Eneko Landaburu

El cos vol desintoxicar-se i és mitjançant el repòs com li donam l'oportunitat de fer-ho.

El treball digestiu és causa d'una gran despesa d'energia. Una dieta lliure de tòxics i de fàcil digestió fa que l'organisme acabi prest el treball digestiu i pugui dedicar les seves forces al treball de la desintoxicació.

Una forma de millorar la nostra alimentació és complint els següents requisits:

1.- **La moderació:** No menjar fins quedar empatxat, quedar amb un poc de fam. Ja assenyalem quantitats aproximades.

2.- **Menjar aliments naturals:** Alimentar-se de

productes el menys industrialitzats possibles (evitar conserves, productes refinats com: el sucre blanc, el pa blanc, pastes blanques,...); menjar una bona quantitat d'aliment cruu i el reste no cuinar-lo massa.

3.- **Dieta equilibrada:** Introduir a l'organisme tots els aliments que ell necessita, tenint sempre cura de no abusar dels aliments concentrats d'hidrats de carboni, greixos i proteïnes.

4.- **Mínim treball digestiu:** Menjar d'acord amb la capacitat digestiva del moment, no menjar sense gana; si s'està fatigat descansar abans de menjar, fer bones combinacions alimentàries per a no com-

plicar el treball digestiu.

(Mira la taula de la classificació dels aliments, perquè coneguis la composició, i les bones i males combinacions alimentàries).

El joc de la desintoxicació consisteix en millorar la forma d'alimentar-se, de manera que el cos cada vegada necessiti treballar manco a la digestió i pugui dedicar més energia a la desintoxicació. Si es vol afavorir la desintoxicació més profundament serà necessari usar per una temporada uns règims que no aporten tot el que el cos necessita en aquest moment; no hi ha cap problema ja que l'organisme en aquestes circumstàncies pot recórrer a

les seves reserves.

El que és important és reduir l'alimentació de forma lenta per a no provocar canvis bruscs al metabolisme, sobre tot a les persones majors, els malalts greus, les persones molt medicades....

Es pot començar per reduir les substàncies tòxiques: evitar fregits, carn de porc, marisc, embotits, reduir o suprimir els medicaments, suprimir o reduir el tabac, l'alcohol, el cafè, te, cacao, drogues modernes, evitar sal, vinagre, picants, menjar carn o peix solament dos o tres cops a la setmana....

Recomanam com a primera passa el que anomenam **RÈGIM COMPLE-**

SUPERMERCAT
|
FERRETERIA

Can Binimelis

C/ Cala Llonga, nº 3 Tel: 657717 Calonge

FORN I COMESTIBLES

ADROVER

Rafael Adrover S - Calonge

Tel. 657667

ASSOCIACIONS ALIMENTÀRIES.																		
NOMENCLATURA	GLÚCIDS							PROTEINES					GREIXOS	VERDURES				
	SUCRES SIMPLES					SUCRES DOBLES	MIDONS	LLEGUMS SEQUES	MAGRES	GR OSES	L	MIDONADES		MIG MIDONADES				
B = BONA D = DOLENTA R = REGULAR	FRUITES					SUCRE INDUSTRIAL	CEREALS	Fats, pastes	Mongetes	Formatge fresc			Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)		Oli	Mantega	Nata	Olives
	ÀCIDES	SEMI-ÀCIDES	DOLCES	SEQUES	NEUTRES						SUCRES	farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...		Piscol				
	Taronges	Frawla	Dàtil	Panses	Meló	Sucres	farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat	Bledes.	Pastanaga, beterrada
	Mandarina	Tomàtiga	Figa	Figa	Sibèria	Melmelada	farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat	col, por-ro, col-flori,	Patata, apit-ol de
	Clementina	Albercoc	Raïm	Cirera		Codonyat	farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat	lletuga,	Bruxeles
	Llirona	Pera	Poma	Dàtil			farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat	espinaça,	zitzero
	Poncina	Pressec	Pera	Plàtan			farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat	Pebre, co-gombre,	freac
	Pirga	Frunca	Plàtan	Poma			farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat	rampinyó	carrofa.
	Magrana	Cireres					farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat	carabassa	
	Crossella	Raïm					farines, se-mola, arròs, ordi, mill, blat, blat d'indies,...	Piscol	Mongetes	Formatge fresc	Formatges de pasta seca (gratiere, oser-tal,...)	Oli	Mantega	Nata	Olives	Alvoeat		
FRUITES	ÀCIDES	B	B	R	R	R	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	R	D
	SEMI-ÀCIDES	B	B	B	B	R	B	D	D	D	B	D	D	D	D	D	R	D
	DOLCES	R	B	B	B	R	B	R	D	D	B	D	D	D	D	D	R	D
	SEQUES	R	B	B	B	R	R	R	D	D	B	D	D	D	D	D	R	D
	NEUTRES	R	R	R	R	B	R	R	D	D	R	D	D	D	D	D	R	D
	MEL	R	B	B	R	R	B	R	D	D	R	D	D	D	D	D	R	D
	SUCRES INDUSTRIALS	D	D	R	R	R	R	B	D	D	R	D	D	D	D	D	R	D
	MIDONS	D	D	D	D	D	D	D	B	R	D	R	D	R	D	D	B	B
	LLEGUMS	D	D	D	D	D	D	D	R	B	R	R	D	R	D	D	B	R
	PROTEINES MAGRES	R	B	B	B	R	R	D	R	R	B	R	D	R	D	D	B	R
	PROTEINES GREIXOSES	D	D	D	D	D	D	D	R	R	R	B	D	R	D	D	R	R
	LLET	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	B	R	D	D	R	R
	GREIXOS	D	D	R	R	D	R	R	R	R	R	R	D	R	D	D	B	B
	VERDURES POC MIDO.	R	R	R	R	R	R	R	B	B	B	B	D	B	D	D	B	B
	VERD. MIDONADES	D	D	D	D	D	D	D	B	R	R	B	D	B	D	D	B	B

MENTAT (Més endavant descriuré aquests règims). Si amb aquest règim guanyes pes o veus que fa dos dies que no perds pes, i els bategs del teu cos en dejú i repòs no supera les 80 pulsacions per minut, és quan pots passar a fer el règim que anomenem RÈGIM ASSOCIAT DE TRES MENJADES. Quan amb aquest règim es tornen establir el pes al llarg de dos dies i el pols és inferior a 80 p/m és quan es pot passar al RÈGIM ASSOCIAT DE TRES MENJADES.

Una persona sana, encara que no pretengui desintoxicar-se, pot usar en la seva vida quotidiana aquests tres tipus de règims, adequant-los a cada temporada, als seus esforços i a l'estat d'ànim.

Si és que un es vol desintoxicar més a fons, serà necessari passar a altres règims: RÈGIM CEL-LULÒSIC, RÈGIM NO-CEL-LULÒSIC (Sucs), DEJUNI HÍDRIC, tenint sempre esment al pas d'un a l'altre, el pes i el pols com ho hem indicat anteriorment.

Així doncs, per a evitar la desintoxicació brusca, s'haurà de tenir ben en compte:

1.- Evitar la pèrdua de pes brusca; l'ideal és perdre de 300 a 400 grams. Si es perden durant alguns dies seguits un quilogram de pes diàriament o més, s'haurà de frenar aquesta pèrdua menjant un poc més o passant al règim anterior. No s'ha de passar a un règim inferior, fins que no s'hagi estabi-

litzat el pes durant dos dies.

2n.- Controlar que no s'acceleri el pols més de les 80 pulsacions per minut (en repòs i dejuni). En el cas que s'acceleri el pols durant alguns dies seguits, s'haurà d'augmentar la quantitat de menjar, passant al règim anterior.

tres necessiten fer dijuns molt llargs (d'un principi val més no fer més de tres setmanes de dijuni).

Quan es vol entèndre el procés de desintoxicació i tornar a menjar més, s'hauran de respectar les etapes alimentàries, aquesta vegada en sentit invers, sense passar-se a altre règim, mentre no es

Bordoy

foto estudio y video **PROFESIONAL**

TRABAJOS INDUSTRIALES • REPORTAJES • MURALES

Mayoral, 15 • Teléfono 653082
07650-SANTANYÍ (Mallorca)

ETAPES ALIMENTÀRIES

RÈGIM COMPLEMENTAT			
MATÍ	MIGDIA	VESPRE	
Fruita fresca	Verdura crua	Verdura semi-cuita	
Fruita fresca	Midó i greixos	Proteïna	
Proteïna magra	proteïna grassa		
RÈGIM ASSOCIAT DE TRES MENJADES			
MATÍ	MIGDIA	VESPRE	
Fruita fresca	Verdura crua	Verdura semi-cuita	
(ben fresca)	Midó i greixos	Proteïna	
RÈGIM ASSOCIAT DE DUES MENJADES			
MIGDIA	VESPRE	MIGDIA	VESPRE
Fruita fresca	Verdura crua	Fruita fresca	Verdura crua
Proteïna magra	Midó i greixos	Fruita fresca	Proteïna
----- Un dia -----		----- El dia següent -----	
RÈGIM CELULÒSIC AMB PROTEÏNA			
MATÍ	MIGDIA	VESPRE	
Fruita fresca	Verdura crua	Verdura semi-cuita i proteïna	
RÈGIM CELULÒSIC			
MATÍ	MIGDIA	VESPRE	
Fruita fresca	Verdura crua	verdura semi-cuita	
RÈGIM NO - CELULÒSIC			
MATÍ	MIGDIA	VESPRE	
Suc de fruita	Suc de verdura	Brou de verdura o suc no-àcid	
DIJUNI HIDRIC DE SEGURETAT			
MATÍ	MIGDIA	VESPRE	
Suc de fruita	Suc de fruita	Brou de verdura o aigua	
DIJUNI HIDRIC			
MATÍ	MIGDIA	VESPRE	
AIGUA poc mineralitzada	AIGUA poc mineralitzada	AIGUA o BROU DE VERDURES	

guanyi pes amb el règim actual.

3r.- No descendir més avall del «pes de seguretat inferior» de cada un (més envant indic quin és el pes de seguretat en relació a la talla). Un quilogram abans d'assolir el PES INFERIOR DE SEGURETAT, cal començar a alimentar-se més, passant-se al règim anterior. Hi haurà persones que arribin al pes de seguretat inferior amb el RÈGIM ASSOCIAT, mentre que unes al-

Hi ha malalts que no es recuperaran de tots els

seus mals, encara que facin un dejuni llarg, o bé es veuen obligats a no arribar al repòs absolut (dejuni), o l'han de tallar de seguida, per assolir massa aviat llur PES INFERIOR DE SEGURETAT. Necessitarien tornar a provar més envant una immersió d'aquest estil. Si s'ha arribat a dejunar dues o tres setmanes, s'haurà d'esperar un temps de sis mesos, i en cas d'haver fet un dejuni més llarg és millor esperar un any. Els qui no han arribat a dejunar depen de la velocitat amb què guanyin el pes perdut.

INSTRUCCIONS PER A EL TEU AUTOCONTROL

EL PES. Tot d'una en haver començat, has de marcar en una gràfica milimetrada els teus pesos de seguretat, amb unes ratlles.

T'has de pesar els matins, en dejuni, sempre amb la mateixa roba (o nuu), i sempre a la mateixa bàscula, tot per a obtenir un màxim de precisió. Si es tenen ganes d'orinar, cal fer-ho abans de pesar-se.

EL POLS. Has de comptar les pulsacions del teu cor per minut a alguna artèria que puguis palpar (al coll, o al costat del dit pols). El millor moment és a l'hora de despertar-te, abans de tota activitat, amb el fi que el pols reflecteixi fidelment el ritme del cor en repòs, quan el cos està concentrat en el treball de desintoxicar-se. El pols ens assenyalarà la intensitat del treball de desintoxicació.

Si no es pot fer al despertar-se, cal prendre el pols a les mateixes circumstàncies, al matí, en dejú.

PESOS DE SEGURETAT AL LLARG DEL DEJUNI

ESTATURA	LÍMIT SUPERIOR	LÍMIT INFERIOR :
1,86	56	50
1,84	55	49
1,82	54	48
1,79	53	47
1,76	52	46
1,73	51	45
1,70	50	44
1,67	49	43
1,64	47	41,5
1,61	45	40
1,58	43	38,5
1,55	41	37
1,52	39	35,5
1,49	37	34

Gent viatgera

Des de feian uns anys a Calonge no hi havia el costum de sortir de vacances tant en grup organitzat com de per lliure, llevant poques excepcions. Però en aquests darrers mesos, els viatges fets per calongins han estat ben nombrosos: En Maties a Alemanya; En Joan Pepferrer a Tailàndia; l'amo En Pep i madò Miquela de Ca'n Pepferrera a Brasil; En Pep Marignons i Na Maria de s'Usina a Londres; Na Carme d'es Molí, Na Bel de Ca'n Correller i jo a Tenerife, a on també hi han estat l'amo En Joan i madò Miquela de Ca'n Pau, En toni Ganxo i Na Sebastiana, en Tomeu Sabater i Na Paca. Segurament, qualcú més haurà sortit i que m'he deixat en el tinter i als quals deman perdó.

A l'hora d'escriure aquestes retxes En Miquel Taconer acaba de tornar de Maimi i En Jaume Capó fa uns dies hi va partir. Des d'aquestes planes volem animar a tothom que pugui i vulgui a viatjar i que ens vinguin a contar les seves experiències.

MATIES: VIATGE AL PAÍS DE LA CERVESA

En Maties del seu viatge per terres alemanyes ens ha volgut desctacar les dues Alemanyes, també pegà un bot a Holanda, Luxemburg i Bèlgica.

Un dels primers llocs que vaig visitar fou Düsseldorf. A aquesta ciutat es troba el major nucli de centres comercials, de negocis i de moda de tot el país. El carrer més famós es diu Königsallee que vol dir «Avinguda del Rei». A una barriada de Düsseldorf, anomenada Altstadt, diuen que hi ha la barra de bar més llarga d'Alemanya i la raó d'això és que els bars estan aferrats un a l'altre i cada un d'ells té la seva pròpia cervesa típica que s'anomena «alt» (cervesa obscura).

En Maties descoscant un troç de mur de Berlí

La que ara és capital provisional d'Alemanya, Bonn té uns 200.000 habitants, encara que a la pròpia ciutat només n'hi romanen uns 80.000. Aquesta és una de les poques ciutats que foren enrunades per la II Guerra Mundial, pel que compté nombroses cases antigues, del segle XIX, de les que es pot destacar la «Beethoven Haus» (Casa de Beethoven). Consta de molts de funcionaris de l'Estat i carrers peatonals. Durant l'estiu, a aquestes zones peatonals es fan molts concerts i balls amb un programa que abarca molts pobles i països. La cervesa de Bonn s'anomena «Bönsch», l'única que jo em vaig poder beure sencera.

A la ciutat de Köln (Colònia), tenen la cervesa típica que es diu «Kölch» i és més suau que la «alt». De la ciutat s'ha de destacar es «Dom», la seu del Bisbe. Per pujar al campanar haguérem de pujar 509 escalons, però amb la vista que vàrem trobar en esser damunt de tot hagué volgut la pena pegar la suada. La seu es començà a construir a l'any 1248 i s'acabà a 1880. La festa més famosa de Köln són els carnivals, coneguts per tot Europa, que comencen la nit d'any nou i acaben el dime-

cles de cendre. Amb motiu d'aquestes festes es fan cenenars de balls de disfresses organitzats per més de 75 societats carnavalesques.

També anarem a la ciutat on hi ha la borsa més famosa d'Europa, Frankfurt i és la ciutat econòmica d'Alemanya. Té uns dels aeroports més importants del continent. Passejant per un dels principals carrers d'aquesta ciutat vaig adonar-me que em mancava... (no, no eren es «Donuts»)... era la cartera, ja que tots els homes amb qui ens topàvem duien maletí.

A Konigswinter es pot visitar el «Drachenfels» (roca del drac) d'on es veu tota la vall del riu Rhin.

Si anau a Koblenz, us trobareu amb un paisatge meravellós on es pot admirar la vall del riu Mosela.

Un dels llocs que més m'agradaren fou Berlí, perquè vaig poder comparar l'Alemanya Occidental plena d'estress de tota la darrera moda amb el Berlí Oriental que quan hi vaig entrar em donà la impressió d'haver passat pel «túnel del temps d'en Zipi i Zape» i haver tornat 40 anys enrera. Entrar a la D.D. no és tan fàcil com ho pinten,

ja que vàrem haver de caminar uns 7 quilòmetres de mur fins que trobàrem es «Checkpoint Charlie», únic lloc per on hi poden entrar els que no són alemanys. Quan un soldat em va enviar a aquest punt, vaig pensar tot d'una amb els àngels d'en Charlie. Vaig comprar un trocet de mur i em va costar 4 marcs (unes 250 ptes) que és molt més fàcil que haver de portar escàrpara i martell.

Si mai anau per allà no demaneu Coca-cola, ja que malgrat valgui deu pessetes la pinya esbravada de per aquí és molt més bona. Anau alerta amb el que feis, perquè hi ha 109.000 cuetes. Mirau el que em va passar: quan varen haver passat aquelles caps de cartró que ells anomenen cotxes, i ho deuen ser perquè fan molt de fum, vaig atravesar un semàfor de peatons en vermell i tot d'una un home cridà a un policia que em va capturar, em demanà el passaport i ja no sabia on m'havia de posar. Menys mal que després de fer-me un bon sermó em va amollar.

Al Berlí Oriental, tmabé hi ha l'Estadi Olímpic on es disputaren els jocs Olímpics de l'any 1936 i allà on fou on es Jessie Owens va fer la punye-

ta a Hitler guanyant un munt de medalles d'or.

També visitarem Chartoltenburg, que és un parc on hi ha molts arbres, ardilles i ocells corren alloure per allà. També hi ha un castell amb el mateix nom.

També visitarem Spandau que és una presó, famosa «gràcies» a Hitler.

Des d'aquestes planes, una menció especial per a Norbert, Yens i Mainulf ja que gràcies a ells coneguèrem Alemanya a fons.

CARME, BEL I MARGALIDA: VIATGE A «L'ILLA AMABLE» -TENERIFE-

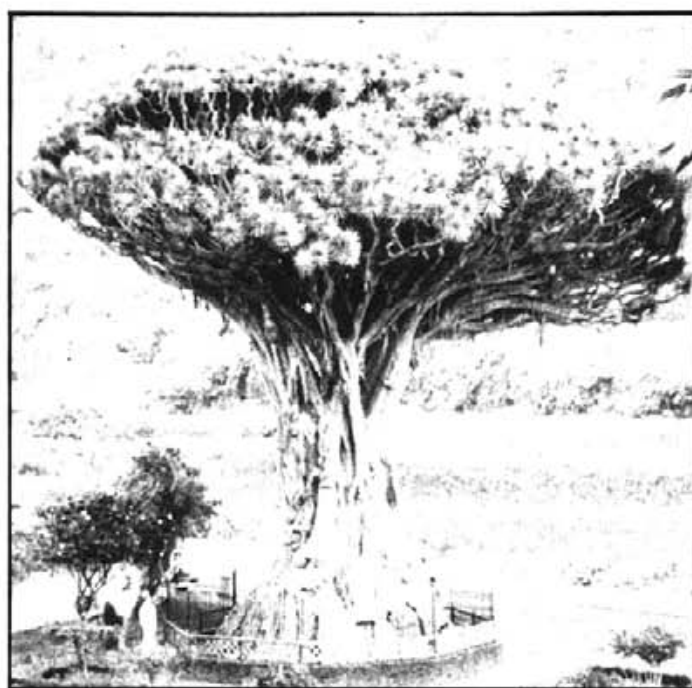
Després d'haver-ho estat planejant força temps, Na Bel, Na Carme i jo empenquem rumb a Tenerife «l'illa Amable», com resen tots els slogans que hi ha per allà.

La partida i els primers dies d'estància no foren tant gojosos com havíem pensat: unes sis hores de retard a la sortida de l'avió; l'endemà d'haver arribat ens robaren dos bolsos de dins el cotxe (documentació, targetes de crèdit, etc) al Teide.

Però després d'aquest no massa afortunat inici de vacances, començarem a recórrer l'illa, i de veritat que és hermosa per tots els contrats que hi ha amb Mallorca. Al sud, si no és a vora mar, no hi ha pràcticament res, per dir que ni tan sols hi ha vegetació, tan sols roques i més roques de color fosc. El Nord no, al nord de Tenerife és verd i les muntanyes s'abraquen amb la mar.

Quan haguérem visitat un poc l'illa i conegut la seva gent, comprendguérem el perquè del nom «d'illa Amable», i ho és; la gent es desfà per tu, i si et veuen apurat per qualque cosa t'ajuen i no com per aquí que tothom passat de tothom i més si es veu que és un foraster de la terra. Els nadius de Tenerife són l'alegria personificada, i viu per els carnivals que són els més famosos del món després dels de Rio de Janeiro.

Passant a l'illa en concret, podem dir que hi ha llocs

El Drago, arbre mil·lenari

que s'han de visitar per obligació, com poden ser per exemple:

«ICOD DE LOS VINOS». Icod és la pàtria dels vins a les Canàries, però amb se'l coneix per la seva església fundada l'any XV i sobretot aquest poble és conegut pel «DRAGO», l'arbre mil·lenari. El DRAGO era i és un arbre sagrat per la gent de Tenerife. Al passat atreia al «guanche» que el sagnava per a treurer-li la saba de propietats curatives; a l'Edat Mitjana, l'empraven per a curar la lepra. Quan els navegants europeus arribaren a l'illa de Tenerife quedaren sorpresos quan els «guanches» lis oferien com a ofrena de benvinguda la sang del drago. També l'escriptor Dante, a un dels seus llibres, parla del Drago quan diu que suava sang i és que la saba del drago és de color vermell.

«EL JARDÍ BOTÀNIC». El componen més de 120 espècies d'arbres, mates i plantes del Continent Europeu, Àfrica i també de l'Amèrica, gràcies a les seves característiques climàtiques i orogràfiques. Fou creat entre els anys 1788 i 1790.

El lloc més important de tot Tenerife són «EL TEIDE» i «LAS CAÑADAS». El Teide amb els seus 3.718 metres d'alçada és la muntanya més

alta d'Espanya. El seu volum s'alça en el mateix cor de l'illa, al impressionant circ natural que representen per als visitants «Las Cañadas». Aquestes estan formades per un joc inacabable de comptat de pics i cràters que envolten al majestuós Teide, que cobreixen uns 130 quilòmetres quadrats de roques de lava amb parets quasi bé verticals.

Un lloc que jo, particularment, recomano visitar és «EL LLORO PARC». Si vos agraden els ocells anau-hi. Pots veure perics, lloros, cotorres, etc. de tota mena i de tot color. A més, fan un espectacle de delfins força innovador que si agrada als menuts, entusiasma als grans.

També, malauradament con ja per tot, hi ha llocs eminentment turístics com són les platjes de «Las Américas» o «Los cristianos» que tenen l'arena típica d'allà: de color negre; i «Las Teresitas» s'única platja d'arena blanca de tot l'illa, amb arena portada del desert del Sahara.

També férem una escapada a Lanzarote, i aquesta illa mereix una menció apart; és realment un paisatge lunar on tan sols veus cràters i més cràters. La vida en aquesta petita illa és força difícil, ja que el seu sustent no surt,

encara, del turisme sinó que la gran majoria d'habitants viu de la pesca (això a la capital: Arrecife) o del camp. Essent tota l'illa impressionant, cal remarcar es «Timanfaya» o «Sa Muntanya de Foc». Allà pots fer una volta en camell, també és sorprenent que sis metres, tan sols, de profunditat la temperatura sigui de 400°, i si tires un poal d'aigua a un tub incrustat a la terra es forma una espècie de «geyser», l'aigua puja en forma de vapor a uns tres metres d'alçada i amb una gran pressió.

Lanzarote és pràcticament una illa desèrtica; basta dir-vos que l'aigua per a regar els agricultors surt a 500 ptes/m³, cosa ue no poden pagar i com que plujes no n'hi ha més que un mes a l'any, la gent del camp ha enginyat un sistema per al regadiu: damunt la terra hi posen una capa d'uns quinze centímetres de gruixa de centre volcànica, que a l'ésser molt porosa filtra la poca humitat del vespre a la terra. Aquesta capa la canvien cada quinze o vint anys. A Lanzarote no hi ha massa cultius: cebes, tomàtiques, caps enormes de figueres de moro i vinyes a les quals han de sembrar dins un clot i amparades per una paretera pes vent que fa que aquells indrets.

En resum, a pesar de l'accidentat de l'inici, hem passat unes vacances força bones. I des d'aquí volem fer una menció especial a En Ricardo, a n'Antharax, el seu cusset, i na PUti, la seva moixeta, que compartiren amb nosaltres la seva casa i el seu temps durant aquests quinze dies.

MIQUEL TACONER: VIATGE A MIAMI

En Miquel Taconer ha estat 19 dies per terres nord-americanes, concretament a la zona de Miami, i li hem demanat que ens contés qualque coseta de per allà.

Les persones, els nord-americans, m'han sorprès. Tots sabem que han fet moltes coses mal fetes, però des-

prés d'haver visitat el seu país puc dir que també en saben fer de bne fetes. Són molt materialistes, orgullosos d'ells mateixos, patriotes i molt educats. Tenen un enorme respecte pels minusvàlids.

La zona de Miami està molt construïda, però al mateix temps han respectat els espais naturals i verds, quasi podria dir que hi ha més parcs i grndiosos que són-que edificis. Tot ho tenen molt net, a cada cantó hi ha una paperera i no hi estan d'adorno com per aquí.

La ciutat de Miami és grandiosa i està dividida en diferents parts: si demanes a un taxista que et porti a Miami, se't quedarà mirant com si no t'engengués. Allà hi ha Miami Beach, Miami Down-Town, Miami South, Miami City i Indiana Greck (on viu en Julio Iglesias). Aquí hi ha tan sols 36 xalets i un camp de gols i hi viuen 107 persones.

Abans de començar a ex-

plicar diferent llocs que vaig visitar, vull dir-vos que es nord-americans tot ho fan en gros: grans cotxes, enormes cases, etc. en una paraula, allà tot és enorme.

Vaig visitar «S'ACUARIUM» (no vos imagineu el que tenim a Mallorca). S'extensió d'aquest com l'illa de Menorca i hi ha tota mena de peixos: taurons, cocodirls, orques, delfins, piranyes... etc. A aquest Acuarium es va enregistrar la pel·lícula d'en Flipper -per tots coneguda-. També fan una atracció de delfins que no té ni punt de comparació amb el que havia vist mai.

A la zona turística de Miami Beach, hi ha el carrer més important que es diu ARTDECO i allà tots els edificis són dels anys 30, amb estil europeu i espanyol sobretot. Les façanes d'aquests edificis estan totes pintades amb colors vius (vermells, verds, etc) La raó d'aquestes pintures, és que quan ocorregué el gran crack a la borsa de Nova York, la moral de

tots els nor-americans caigué a terra ja que s'emprobiren moltes persones sense pensar-s'ho mai, i a Miami Beach decidiren pintar les façanes de colors vius com a remei per a alegrar la moral de tota aquella gent.

També vaig visitar DISNEYWORLD i això sí que puc dir que no veuré mai més res com això. Està dividit en tres zones:

La primera és Magic Kingdom. Després d'anar uns is quilòmetres per una autopista particular, arribaren a l'entrada del parking, després d'aparcar els cotxe apareix un tren i et porta a l'entrada on has de pagar 30 dòlars. Per arribar al poble de Magic Kingdom has de travessar un llac, bé amb vaixell o bé anar-hi amb un mono-rail. Al poble hi ha tantes coses que no basta la revista sencera per a contar-vos-ho tot. Basta pensar en les pel·lícules d'en Walt Disney i tot el que heu vist en elles està en el poble fet realitat, i els actors i animals que apareixen en les pel·lícules allà són de cera que es mouen com una persona de carn i òs.

La segona part: allà hi trobarem ECOP-CENTER que és la ciutat del futur. Totes les atraccions que hi ha estan encaminades a viatges per l'espai, forma de visa en el futur, viatges al passat, etc. La major atracció d'aquesta zona està separada en tres parts: LAND (terra), allà es mostra una pel·lícula referent a l'actualitat i futur de la terra i et porten a visitar un immens hivernadero amb tota mena de plantes i fruits: cocos, pebres, melons, mongetes. També hi ha un laboratori on creen nous fruits i on fan es menjar del futur: SEA (mar) primerament et mostren un vídeo referent a l'agüa i llavors et proten a un acuari que està a uns 50 metres sota terra i allà veus tota classe de peixots. També pot trobar ttoa la tecnologia més moderna que fa referència a anar a grans profundi-

tats marines. La tercera part es diu IMAGINATION (imaginació); és un món futur imaginat pels nord-americans. Heu d'anar a veure-ho tot però sobre tot aquí perquè si vos ho cont m'embuiaré jo i vos embuiaré a vosaltres.

per a sortir de ECOP-CENTER tornarem a trobar un gran llac, que està enre voltat d'edificis que representen diferents països: França, Italia, Japó, Xina, Mèxic, Noruega, etc...

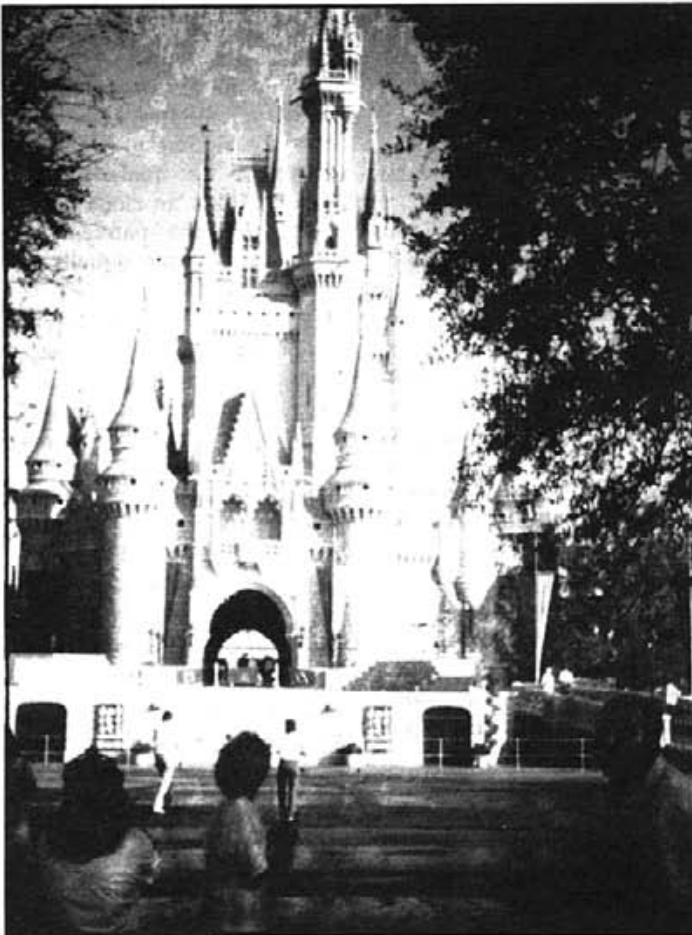
Per veure bé totes les atraccions d'ECOP-CENTER tan sols han de menester 3 dies. Noltros amb nou hores just poguérem veure un poc de Terra, Aigua i Imaginació i arribar fins a Venècia. I tan sols ens aturarem vint minuts per a dinar.

La tercera i última part de DISNEYWORLD és M.G.M. Són uns dels estudis de la companyia cinematogràfica del lleó, la Metro-Golden Mayer. En aquest recinte hi ha una part destinada a les atraccions pel públic, i l'altre a tallers i estudis d'enregistrament, a on hi pots entrar acompanyat per un guia.

Una de les atraccions que més m'agradaren, fou que poguérem veure un simulacre del rodatge d'una pel·lícula, concretament «EN BUSCA DEL ARCA PERDIDA», vàrem veure dues seqüències diferents: una quan és al tempel i troba el tresor, i l'altre quan són atacats a un poble i escapen amb avió (un avió de bon de veres). Mentres duraren les seqüències, explotà un camió ple de gasolina i un jeep donà una volta de campana. Tot això passà davant uns 30.000 espectadors.

Després anarem a lluitar a la «Guerra de las Galaxias» i més tard agafarem el «Xip Prodigios» i entrarem a un estudi on just es feien efectes especials sonors, més tard a un altre lloc ens mostraren com es fa un programa de televisió.

Per acabar, ens dugueren a fer una volteta a peu que durà unes 2 hoes i visitarem les modistes, tallers de pre-

Els grans al país dels nins: DISNEYWORLD

paració de decorats, etc.

Durant aquests dies que he estat per allà m'he informat que es sou mínim són 50 dòlars (unes 5.600 ptes. diàries); el d'un oficial de primera de construcció uns 16 dòlars per hora (1.800 ptes/hora). Caps de Secció de Vendes a uns grans magatzems cobren 60.000 dòlars anuals que al canvi són uns 6 milions i mig. La gasolina a 30 ptes. litre i fer 540 quilòmetres d'autopista val 715 ptes de peatge.

La roba vaquera, els Lewis costen 2.500 ptes i un cotxe dels senzills (comparat aquí amb R-21) el pots comprar per 11.000 dòlars. Amb aquestes quantitats no entèn el perquè el «rei» de nord-Amèrica és el consumisme.

JOAN BINIMELIS, VIATGE A THAILANDIA

A Tailàndia vaig estar a Bangkok, a Pataia, a Xiang-Mai i a Phuket.

Bangkok, és una capital que té 9 milions d'habitans. La primera impressió va esser terrible. Vaig agafar un taxi a l'aeroport: m'havien dit que no pagàs més de 300 ptes i me'n va costar 1.000. El trànsit era horrorós; per fer 20 qm. vàrem emprar més d'una hora, ambé hi havia molta de població que no tenia res a veure amb allò que havia pensat: paradisos, temples... Hi havia 35° de temperatura, i amb la meua caçadora de pell vaig agafar una bona suada. La cosa que més me va agradar fou el «Gran Palau» i la vida nocturna.

La ciutat de Pataia, situada al Sud de Bangkok, on destaca el massificat que està el turisme; s'ha convertit en un turisme de masses allà a on tot es pot comprar, i quan dic tot, dic tot, des de senyores fins a homes, es pot comprar tot el que vos podeu imaginar. Allà hi viatgen molts d'homes tots sols. A la seva platja no s'hi pot banyar ningú perquè està molt bruta.

A les que se poden banyar ni ha moltes motos aquàtiques per llogar, moltes

al·lotes que donen massatges a la platja, molta gent que ven beure; i entre un i l'altre no et deixen tranquil ni un minut, ja que si no te venen massatges, te venen beure o te lloguen motos.

Xiang-Mai, al nord de Tailàndia, és la part del país que se conserva més intacta. En conseqüència la vida és més barata. Hi ha quantitats industrials de temples. Hi ha fàbriques de seda a on es fa tot el procediment d'el cucs de seda. Moltes fàbriques de fusta tallada, estatuetses, fàbriques de cauxu, es a on viuen manco d'el turisme. Allà vaig colcar en elefant.

Llavors també vaig anar a Phuket, al sud del país. Té les platges més guapes de l'entorn. Allà si que era veraderament un paradís, encara que hi havia platges molt massificades, encara quedaven quilòmetres de platges on no hi havia ni una ànima. Es a on recomanaria anar si vols tenir unes bones vacances.

La impressió general que me'n vaig dur de Tailàndia és que la gent pel que més es mou és per la religió, més

prés una de benfeta queden de qualque manera perdonats. Un exemple és que a les tendes poden comprar peixos i aucells vius i els amollen i això fja és una coa ben feta. Tenen com a costum adorar el seu Buda i ho fan de moltes maneres: resant-li, duent-li flors, o duent-li menjar (un dia vaig veure que li varen dur un cap de porc amb els quatre potons).

Per el Budisme aquesta vida no és important; si tenen feina, beure o menjar, no és important. El que importa de veritat és la reencarnació i davant totes les cases hi ha una caseta molt petita que és la d'es fantasmes. Quan vaig visitar un temple, hi havia una carretera molt estreta amb molts de revolts pel que s'hi produïren molts accidents. Hi ha via una plaça gran amb moltes cases (400 ò 500): eren casetes de fantasmes que les havien construïdes després de tenir un accident, ja que quan tenen un accident creuen que ha estat un fantasma que s'ha creuat per mit i fan una col·lecta amb tots els veïnats per fer una caseta a aquest

Allà és l'any 2235.

Són molt vius, perquè celebren Nadal tres vegades (el nostre, el seu i es d'es Xinesos). Sempre que hi ha feste s'hi apunten.

L'agent és molt amable i simpàtica, sempre te riuen, però pens que poc a poc aquest somriure s'està convertint en un negoci, ja que molts et somriuen per guanyar un duro. el personal és molt barat, un cambrer cobra renter unes 10 ò 12 mil pessetes mensuals. Allò que fa que als hotels puguin tenir molta gent, a un hotel d'unes 750 places, hi havia 700 empleats i se'l coneixia pel nom de «Ses Rialles».

EN PEP I NA MARIA: VIATGE A LONDRES

Partirem cap a Londres un diumenge horabaixa que plovia molt. El camí no va ser massa bo perquè l'avió n s'aturà de fer alçades i baixades i arribàrem una mica malmenats.

L'Hotel es deia Casserly Court i està a la zona de Lancaster Gate. La primera impressió que tenguérem, fou que totes les cases estaven fetes amb el mateix motlo.

El primer que visitàrem fou Hyde Park. Estava molt aprop. No semblava fes gens de fred, el sol començava a sortir i el dia se presentava bo, però quan haguérem caminat uns 200 passes les mans, la punta del nas i les orelles començaren a refredar-se i així poc a poc la fredor ens va agafar. Era una fredor viva i seca que feia espavilar bé. Passejàrem una bona estona per allà dins: tot era verd -com es gram de per aquí- i allà tot és així. És preciós, i hi ha el llac «Serpentine» que creua tot el parc, grans brolladors, estàtues molt simpàtiques com la d'en Peter Pan o l'arbre dels Elfos, es museu d'en Wellington o s'Albert Memorial i tantes coses que no acabaria de contar. Un gran nombre d'animadolors -ximplers- vengueren cap a noltros a cercar qualque cosa que menjar. Hi haiva molta gent que feia temps o simplement que

En Joan amb una guapa Thailandesa

d'un 90 % de la població són budistes creents. El Budisme es basa, més que res en el fets. Es creu que si un dia fan una cosa mal feta i des-

fantasma que ha provocat l'accident i la col·loquen a la plaça. Admiren molt al rei, quan fa el snays fa tant festa com si fos Nadal.

anava a treballar. Aquest parc és tan gran que quan estàs al mig no sembla estiguis a una gran ciutat.

Després partírem cap a Harrod's, un dels grans magatzems més grossos i anomenats del món. Hi ha arbres i plantes que quasi bé ens perdérem. Allà per comprar-hi roba has de dur una cartera ben feixuga, basta dir-vos que la Reina Isabel II compra la roba allà. També hi ha servei de supermercat, escateria on uns brolladors banyen es peixos tot es temps semblen acabats de pescar, a la carnisseria tot són enfilais d'animals penjats, qualsevol cosa que cerquis hi és. Més que una tenda d'alimentació sembla una «boutique». A la tarda, agafarem el «Subway» (aquí li deim metro) i ens dirigírem a South Kensington, un azona de Museus, pots trobar-hi el geològic, on hi ha una sala plena de vitrines amb minerals de tota mena: d'or, argent, inclòs hi havia minerals radio actius; al de Ciència, vegérem un tronc d'un arbre anomenat «secoia» que teina més de 2000 anys; i al museu de història natural, el primer que vegérem fou l'esquelet d'un dinosaure, feia ganes de llevar-li un os per veure si queia. Aquest museu està tot ple d'esquelets sauris de tota mena, també hi ha jocs per conèixer el seu passat i evolució. a aquest museu hi haguérem de tornar un altre dia i poguérem veure esquelets de balenes penjants al sostil. També poguérem veure es «Do-Do», un ocell desaparegut i l'únic que queda és aquest i està embalsamt.

Una nit decidírem anar a Picadilly's Circus, medàrem enlluernats, tot està a ple de rètols enllumenats que es tocaven.

Un altre lloc que visitàrem fou Sa Torre de Londres, era un Palau-Fortalesa convertiren museu avui, i encara seguix avui dia envoltat per una murada. Aquesta torra la consturíren per ser Palua del rei, però després es convertí en preaó on s'hi feren moltes amonades

trptires, desaparicions misterioses, morts inesperades... Avui està considerat un dels museus més complets que es poden visitar. Hi ha armes de tots els temps, armadures migevals i fins i tot vàrem veure vestimentes de Samurais i altres guerrers asiàtics, cada un més extrany que l'altre. El més important que es troba són les Joies de sa Co-

però no hi entràrem perquè no enteníem res. El Museu Britànic també fou un lloc visitat. Allà hi ha diferents sales, uan destinada a Assiria; atmbé hi ha la sala Egipcia -que va ser la que més m'agradà- on hi ha mòmies, n'hi ha d'animals de tota classe (cabres, a+ànecs, moicos) a més de les típiques de persones. També hi ha

El parlament vist de l'altra banda del Tàmessis

rona. Per entrar allà on estan has de passar per un portal que té una porta de devers un metre de guixa, tunc poc no te pots aturar devora la vitrina on estan les joies ja que uns guàrdies te fan passar més que depressa. Aquestes joies estan fetes de diamants i altres pedres precioses, per exemple la cornona de la reina que du a les ocasions de gala té incrustats més de 2.800 diamants. El bastó de comandament té es diameant més gros del món. sentírem tocar les 4 al Big Ben quan arribàvem a l'Abadia de Westminster però no hi poguérem entrar i decidírem visitar el Parlament i creuar el Pont de Westminster. També visitàrem es «Trocadero», un gran edifici ple de tendetes petites on hi pots trobar de tot. També hi ha exposat el llibre «Guinness»,

sarcòfacs i materials d'emballament. Allà poguérem veure un home mort l'any 3000 a.C. i encara que estava ben conservat, escarrufava. La pedra Roseta, que va esser esencioal per desxifrar els escrits antics, també la poguérem contemplar. Encara hi ha amés sales, co la Prehistòrica, la Romana i Grega, etc...

Per arribar al Zoo de Londres haguérem de creuar Regent's Park. A més de tots ests animals que hi ha per aquí, hi ha sales especials, com s'acuarium, una caseta d'animals de nit, una caseta d'animals que hi ha per casa com cuques, rates, curcs corscs... També hi ha una gran gàbia d'ocells tan gran com la nostra plaça i t'hi podies aficar dintre. El que més em va impressionar fou es Bisont Americà, la famella era grossa però el mascle era gentat. Hi ha un abassa plena de fustes allà on es castors les fan córrer. Un altre dia passejàrem per Green Park, Bucjngam Palace però no veguérem el canvi de guàrdia. Vàrem veure passar la guàrdia de la Reina i passejàrem per Regent's Park. Arribàrem a Trafalgar Square. Tornàrem a Estminster per veure'l. No hi ha cap sant, es d'estil gòtic i es començà a construir a 1245. Una cosa que assenyalar és la cadira de la coronació que fo feta l'any 1301 i en ella han estat coronats tots els reis menys dos.

El darrer dia anàrem a Camden Town, allà hi ha un «mercadillo» on hi pots trobar tota mena de roba de segona i fins i tot, de tercera mà. Era com un poc «Hippy».

Anàrem bastant de compres pels grans magatzems: C&A, Marks i Spencer, Selfridges... Venguérem amb molt bona impressió de la ciutat ja que, malgrat sigui grossa i hagi molta gent, tot està molt ben arreglat i molt net, no com per aquí.

Pintures D'Or

Calonge

La Quaresma

Pels cristians aquesta paraula mai no ens ha deixat indiferents. Té un fort ressò.

En altre temps era sinònim de penitència, privacions, escoltar llargs sermons. Eren altres circumstàncies.

Avui toca aprofundir el missatge de la Quaresma al cristià, que arriba a l'any 2000.

La vida de l'home és pelegrinatge i per això ens cal de mirar per on anam. Si anam per dins els camins del consumisme anirem tot dret a la buidor, el desencís, la superficialitat. Sinó cercam els espais de silenci, no hi haurà lloc per a la reflexió, i Déu i el pròxim tocaran de bades el nostre cor perquè unes altres coses n'hauran pres possessió.

La conversió és la paraula que no ens ha de fer nosa. Convertir, vol dir girar els ulls cap a la meta. I ho hem de fer sense por.

Necessitam acostar-nos a Déu. Això vol ser la conversió. Tal volta haurem de llevar benes, que tenim davant nosaltres perquè la seva llum ens arribi. Hauriem de veure-ho tot amb la mirada de Déu i així davant cada home hi veuríem la mirada divina i dins la natura hi descobriríem les seves petjades.

Facem el pas de la mort a la vida com ho fa la natura durant la primavera. Es en aquesta pasqua diària de lluita on ens condueix la Quaresma.

Just així arribarem gojosos a la gran Festa la Pasqua i ressucitant amb el Senyor a una vida nova perquè haurem donat pas als autèntics valors cristians dins les nostres vides.

Baltasar Amengual

CODOSA
IMATGE D'OR

Avda. Boulevar, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

**FOTOGRAFIA
PROFESIONAL**

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

*col.laboradors de
dies i coses*

BOTIGA CA'N POLLA

tel. 657045

Calonge

**PERRUQUERIA
UNISEX**
SERVEI DE MANICURA I DEPILACIÓ

De 9 a 1 del matí i de 3 a 8 de l'horabaixa i hores convenides

Tel. 65 82 20

Ca'n Roca, 13 - 07669 Calonge (Santanyi)

FLOU
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

**HOMES
I
DONES**

TRACTAMENT DE
ACNE JUVENIL

Carrer Nou, 53 - Tel. 65.08.25
07630 CAMPOS

Miquel Adrover Palou...exposa a Nova York

Miquel Adrover Palou, de s'Horta, començà a pintar de petit, però és devers els 18 anys quan ho fas més seriosament. Al 1987 participà a una col·lectiva a la Casa de Cultura de Felanitx, i al cap d'un any a una altra col·lectiva a la Sala Quatre Gats de Ciutat. Ven als particulars i a gent que coneix.

-Et pareix imprescindible haver de sortir fora de Mallorca per demostrar que ets capaç de pintar bé?

-«Sí, has de sortir. Al manco als E.U. Els americans són els que compren més».

-I tu has tengut s'oportunitat.

-«Lo d'exposar a Nova York ha esta per casualitat. Va venir Roberto Hamilton, marxant d'art de Londres, va veure sa meua pintura i em va oferir exposar a EL MOCHA, museu d'art contemporani hispànic de Nova York. Va ser una sorpresa molt grossa. Pegava bots d'alegria. M'ho varen dir pel desembre i encara no sé quan me'n vaig».

Aquest jove pintor dedica de quatre a cinc hores diàries a pintar. Ja ha enviat vint quadres al museu, just la meitat del que li demanen.

Els materials que empra són bàsicament l'oli i l'acrílic. «Per a mi el més original de la meua pintura són els colors, colorin colorado», en comentà.

Els artistes que mes li agraden: Van Gogh, Velàzquez i Goya. Pensa que les acadèmies d'art estan molt bé per a començar, però que ha de sortir d'un mateix.

-Veus moltes exposicions?

-«Sí, bastants. Sobre tot a Ciutat, al Palau Solleric, a la Bearn, Quatre Gats. La darrera que he vist és la de Jaume Prohens a Felanitx»

-Vas a fora a veure exposicions?

-«Si. A Madrid he vist la de'n Barceló i José Me Sicília».

Els temes principals de la seva obra són els ametlers florits i paisatges imaginaris. «A vegades vull començar un quadre i me surt una altra cosa».

Per poder pintar necessita tranquil·litat i que ningú el molesti, en definitiva trobar-se bé. Li agrada

molt sentir el renou de la mar, a l'hivern, perquè a l'estiu se'n va de Cala Serena, emigra, com diu ell i cerca un lloc al camp.

Li deman si li agraden les entrevistes i em diu que no li han agradat quasi mai.

Feim una rialla mútua i continuam.

-Què et pareix la publicitat i el màrketing a l'art?

-«La publicitat engana molt. Hi ha pintors que surten a revistes importants només pintant quatre monciots i tenen molta publicitat. El que ells pinten, qualsevol ho podria pintar».

-Com va anar l'exposició a Madrid d'en Barceló?

-«Bé, m'ha donat molts d'ànims En Miquel. Això va ser a ALFAMA, presentant la col·lecció Barceló-Barcelona».

-Has estat a fires importants d'art com la de Basilea a Suïssa, la Dokumenta a Kassel o ARCO a Madrid?

-«No hi he estat, però m'agradaria molt»

-Que et pareixen les galeries de Mallorca?

-«Me pareix que no exposen pintura de qualitat. N'hi hauria d'haver més en pla més modern».

-«Els pintors que més m'agraden d'aquí són Miquel Barceló, Mandilego, Jaume Prohens i Joan Bennàs».

-Quins pintors enviaries a ARCO?

-«N'Antònia Capò (Llucmajor), en Jaume Prohens (Felanitx) i en Riera Ferrari (Cala d'Or)».

-T'agrada colleccionar quadres d'altres pintors?

-«Sí, molt. A vegades feim intercanvis».

-Veus televisió?

-«Mai, és molt avorrida».

-Que et sembla que hagin donat el Nobel de Literatura a n'en Cela?

-«Molt malament. N'hi ha de molts, en Miquel Àngel Riera, per exemple».

-I que la Conselleria de Cultura estigui invertint en art?

-«Super bé. No fan res pels pintors joves, només pels coneguts».

-Has vist alguna de les grans exposicions que s'han fet a l'illa com la de Miró al Solleric amb tanta obra inèdita o la de Tàpies a Sa Llotja?

-«La de Miró no la vaig veure, la de Tàpies va estar molt bé».

-Conta'm qualche cosa que vulguis que sàpiguem i mai t'hagin demanat.

-«No ho sé. Que pintar és el que més m'agrada i que quan pint estic molt content. Quan estic trist pint coses molt dolentes».

I així acabà aquesta entrevista. Som molts els que esperam que En Miquel tengui molta sort amb aquesta exposició tan important i totes les que venguin.

Tomeu Estelrich Rigo

Conversa sobre serveis socials

El passat dijous dia 1 de febrer a n'es local de Calonge es va fer una conversa sobre serveis socials. Interengué l'assistent social de l'Ajuntament Adrià González Coll. A l'acte hi assistí gran número de gent, majoritàriament de la 3ª edat.

Des de fa poc més d'un any està funcionant el departament de serveis socials de l'Ajuntament de Santanyí, està situat provisionalment a la Plaça Major, prop de l'Ajuntament, degut a la manca d'espai pel creixement de serveis que ofereix a la població.

La creació d'aquest departament és deguda al batle D. Cosme, dins el seu interès d'atendre millor a la població, així com per assolir en ella una major qualitat de vida; donant a les qüestions i problemes presentats una gestió tècnica i un tracte el més humà i càlid possible. Al mateix temps, s'ha fet ressò, de les inquietuts plantejades davant ell, per part de col·lectius tan importants com és el de la denominada 3ª edat i de la pròpia atenció personal que Don Cosme ha realitzat durant anys. Donada la novetat d'aquest servei passarem a efectuar una sèrie d'aclaracions: En Primer lloc, dir que l'assistent social és un tècnic més de l'Ajuntament; ocupant-se de la seva àrea de feina, de la mateixa manera que altres tècnics s'ocupen de la seva, tal seria el cas de l'enginyer, arquitecte, etc.

No pertany a la Segureta Social, al INSERSO, ni hi ha cap altra institució semblant. La ubicació del despatx és accidental, a l'espera del definitiu, on no sols serà més còmodament atès el demandant, sinó que estarà dotat d'una recepció d'espera a fi d'aconseguir la màxima intimitat de les persones que a ell acudeixen.

Els serveis prestats per l'assistent social, són gratuïts, no havent-se d'abonar cap import pels serveis oferits o pels desplaçaments realitzats.

Ha de quedar clar la constant atenció i supervisió per part del propi batle i pel concejal d'assump-

tes socials D. Marc Vallbona; a tots i cada un dels assumptes presentats amb la confidencialitat requerida, per aconseguir el major benefici de l'usuari optant per la millor i més ràpida solució.

No es donen consell, es donen solucions perquè dins lo possible l'interessat opti per la més convenient a la seva situació, indicant-li en tot moment les possibilitats, surtides i resultats que com tècnic pugui donar i preveure. No es jutgen les accions ni es critiquen.

Quina és idò la funció de l'Assistent Social? Sa seva feina és la de fer de pont entre les necessitats i els recursos; atenent les diferents demandes que es produeixen, implicades a dins el marc social, cercant en tot moment assolir una millor qualitat de vida per a la població. Les demandes més nombroses, vénen del sector de la més alta edat de la població, la ja esmentada 3ª edat. Això, no vol dir que no puguin esser atesos altres nivells amb peticions un poc més llunyanes de pen-

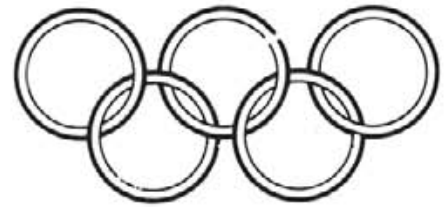
sions o de prestacions econòmiques.

Des d'un principi es pretèn que la gent se n'adoni de la comoditat que en cas de desplaçament a Palma aquests siguin els mínims per part de l'usuari, que segurament sap el que significa anar de papers davant institucions o organismes. És per això i per estalviar en lo possible els camins que es sol·licita tota la documentació des d'un principi, que després d'esser fotocopiada es torna tot d'una al interessat.

L'horari d'atenció al públic, és els matins de dilluns, dimecres i divendres, amb l'absència feta dels dies que s'hagin de realitzar tràmits a Ciutat, per les quals és convenient no tant sols acordar les entrevistes, sinó també disposar d'un número de telèfon per si es presentàs un imprevist de darrera hora.

El departament de serveis socials està atès pel senyor Adrià González situat a la Plaça Major nº 14 i el telèfon és el 653002, en cas d'absència Na Margalida Mezquida els atindrà a l'Ajuntament mateix.

L'ESPORT ÉS COSA BONA

CALA D'OR

Constancia, 2 - Cala D'or 2 (torreblanca, 2)
 Cala D'Or, 2 - Cardassar, 0 (Nacho i Seminario I)
 Porto Cristo, 0 - Cala D'Or, 0
 Cala D'Or, 3 - Felanitx, 1 (2Edu i 1 Mesquida)
 Maganova, 3 - Cala D'Or, 1 (Gori)
 Cala D'Or, 3 - Sóller, 0 (edu, Gori i Seminario)
 Portmany, 1 - Cala D'Or, 1 (Gori)
 Alaior, 3 - Cala D'Or, 3 (2 Gori i 1 Loren)
 Cala D'Or, 3 - Isleño, 0 (2 Seminario I i Torreblanca)

C.D. ALQUERIA I REGIONAL

Carrers resultats

Petra, 3 - Alqueria, 0
 Alqueria, 1 - Binissalem, 4 (Vallbona B.)
 J. Bunyola, 2 - Alqueria, 2 (Ballester A., Vallbona B.)
 V. de Lluc, 1 - Alqueria, 2 (Barceló B., Flores I)
 Alqueria, 1 - Rotlet-M., 1 (Mariño)
 Son Sardina, 1 - Alqueria, 1 (Vallbona B.)
 Alqueria, 2 - Génova, 0 (Flores I, Flores II)
 Son Roca, 5 - Alqueria, 1 (p.p. jugador Son Roca)
 Alqueria, 1 - Independent, 3 (Flores I)

HIPER D'OR

TROFEU MÀXIM GOLEJADOR C.D. CALA D'OR

Torreblanca	11
Edu	9
Gori	8
Seminario I	8
Loren	4
Nacho	2
Mesquida	1

(Contabilitzades les 24 primeres jornades)

TROFEU MAXIM GOLEJADOR ALQUERIA BLANCA

Golejadors

1. Vallbona	14 gols
2. Flores I	7 gols
3. Ballester Adrover ...	4 gols
4. Christie	2 gols
5. Filippi	2 gols
6. Barceló Bonet	1 gol
7. Mariño	1 gol
8. Flores II	1 gol

RESULTATS DEL C.D. S'HORTA

Alcúdia, 1 - S'Hort, 2 (Juan Ramón i Dino)
 S'Horta, 1 - Montaura, 1 (Pau)
 S'Horta, 0 - Port de Sóller, 2
 Santa Maria, 3 - S'Horta, 1 (Aznar)
 S'Hort, 5 - Esporles, 3 (2 Aznar, 1 M. Roig, 1 Gordillo i 1 Dino)
 Barracar, 5 - S'Horta, 2 (Pere Suasi, 1 M. Roig)

RESULTATS DEL SANTANYÍ

Santanyí, 2 - Montuiri, 1 (Amengual i Vidal II)
 Espanya, 1 - Santanyí, 0
 Santanyí, 0 - Ferriolense, 0
 Artà, 1 - Santanyí, 3 (1 Cabello i 2 Manjón)
 Santanyí, 2 - La Unión, 1 (Cabello i Garrido)
 Alaró, 4 - Santanyí, 0
 Santanyí, 0 - Calvià, 0
 Esporles, 3 - Santanyí, 3 (Pedro Prohens 3)
 Santanyí, 0 - Margaritense, 0

JOSEP ALOU JULIÀ

LAMPISTERIA*CALEFACCIÓ
 ENERGIA SOLAR*PISCINES

C/. J. Prohens, 24-07669 S'HORTA
 Tel (971) 575261

TROFEU MAXIM GOLEJADOR C.D. S'HORTA

Roig.....	5
Dino.....	5
Aznar.....	5
Futri.....	4
P. Suasi.....	3
Juan Ramón.....	3
Juli.....	1
Algaba.....	1
Gaspar.....	1
Vaca.....	1
Nevado.....	1
Gordillo.....	1
Contabilitzades 21 jornades	

AUTOS MANBAR C.B.

Servicio Oficial

C/. Sebastiana Clar, 5
 Telf. 163106-07 07650 - SANTANYÍ (Mallorca)

TROFEU MAXIM GOLEJADOR SANTANYÍ

Amengual.....	8
Garrido.....	5
Cabello.....	5
Pere Prohens.....	3
Paniza.....	2
Miquel.....	2
Manjón.....	2
Durán.....	1
Vidal I.....	1
González.....	1
Reina.....	1

(Contabilitzades les 27 primeres jornades)

L'esport escolar al col·legi Reina Sofia

Abans de parlar de l'esport escolar a una escola concreta seria interessant situar-lo dins un contexte més general.

L'esport escolar està organitzat i subvencionat (sobre tot pel que fa a desplaçaments) per la Comunitat Autònoma. Perquè l'organització sigui més efectiva i evitar desplaçaments llarg es divideix Mallorca en comarques. Cada un té un coordinador que és el responsable d'organitzar i coordinar les activitats a la seva comarca (el nostre és en Toni Lladó, de Campos).

La primera fase de competicions es fa a la pròpia comarca, i la fase final, amb els millors, a Ciutat. Els principals esports practicats són: cross, atletisme, bàsquet, futbollet, tennis taula, escacs, natació, gimnàstica rítmica.

De tots els pobles que hi ha a la nostra comarca hi participen els següents: Lluçmajor, Campos, Ses Salines, Santanyí, Felanitx, S'Horta i Cala D'Or, tant escoles públiques com privades.

L'objectiu més important a l'esport escolar és el de moure una massa d'al·lots que practiquin una activitat física, el donar-lis una alternativa perquè el dia de demà pel seu compte puguin fer qualche exercici físic; és per això que passa molt a segon terme l'aconseguir resultats guanyadors.

Pel que fa al Col·legi Reina Sofia s'ha de dir que a la seva organització hi intervenen l'Associació de Pares d'Alumnes donant suport eco-

nòmic (entrenadors i material), els professors en general i especialment el d'Educació Física, i els entrenadors. A les competicions, pel Col·legi Reina Sofia, hi participen al·lots de S'Horta, Calonge, Cala D'Or, S'Espinagar, i Cala Murada. Acte seguit passarem a comentar els esports en els que hi participen aquests al·lots.

NATACIÓ

Hi ha 24 al·lots inscrits, de preescolar fins a sisè. El primer dia són classificats en tres-quatre grups, segons el seu nivell (n'hi ha que no saben nedar i d'altres que en saben bastant). Aquesta activitat es duu a

terme a la piscina del Poliesportiu La Salle, de Ciutat, amb la supervisió de na Maria Castanyer. Es desenvolupa al llarg de 15 dissabtes dematí. Els al·lots només han de pagar 6.600 pessetes de transport per tot l'any (les despeses de monitors i de piscina van a càrrec de la Comunitat Autònoma). Cada jornada hi van dos pares acompanyats.

GIMNÀSTICA RÍTMICA

Entre 30 i 40 participants femenins. Na Chelo, de S'Arenal fa dos entrenos a la setmana. Les nines paguen a l'entrenadora un tant per mes. Es fan controls per tot Mallorca, a pistes cubertes.

BÀSQUET

Hi ha dos equips: un masculí de setè-vuitè, i un altre femení, també de setè-vuitè, entrenats per en Joan Torralba, de Felanitx. Fan tres entrenaments setmanals. Cada al·lot, de bàsquet i de futbollet, paga 1.700 pessetes anuals, i l'Associació de Pares, amb aquests doblers i d'altres de seus, dona una petita quantitat mensual als entrenadors. En aquests dos esports es competeix amb el sistema de jornades: al llarg de nou dissabtes dematí, en el segon trimestre, es concentren els equips participants a un poble concret, i ju-

guen entre ells.

Els equips participants a la categoria masculina són els següents: Reina Sofia, Joan Capó A, Joan capó B (ambdós de Felanitx), Petra i Sant Alfons de Felanitx. A la categoria femenina, Reina Sofia, Joan Capó i Sant Alfons.

FUTBOLET

Tres equips: dos de segon, tercer i quart, i un de cinquè i sisè. L'entrenador és en Rafel Roig, de S'Horta. Fan dos entrenos per setmana. A la categoria de cinquè-sisè els participants son: Reina Sofia, Sant Alfons A, Sant Alfons B i Fra Joan Ballester de Campos.

A l'altra categoria, Reina Sofia A, Reina Sofia B, Joan Veny de Campos. Nostra Senyora de Gràcia de Llucmajor, Sant Alfons A i Sant Alfons B.

A l'hora de confeccionar aquest escrit s'han jugat dos partits de bàsquet i dissortadament amb els equips més forts. Els resultats han estat:

Masculí: Reina Sofia,17

Joan Capó A, 47

Femení: Reina Sofia, 7

Joan Capó, 27

Els màxims encistelladors pel Reina Sofia foren Oscar López, Guillem Adrover i Francesca Cebrian.

Per l'equip masculí jugaren: César Castillo, Guillem Adrover, Guillem Adrover, Tomeu Adrover, Antoni Oliver, Domingo Aznar, Richard de la Puente, Antoni Torres, Oscar López, Francesc Salguero, Patrick Marote

Per l'equip femení: m' Pilar Gallego, Aina Pérez, Francesca Cebrian, M' Àngels Guerrero, Aina Rosa Garcia, Bel Caldentey, Antonia Cebrián M' Sebastiana Manresa, M' Lluisa Bennasar, Susana Ballesteros, M' Apol·lònia Maimó, Margalida Rigo.

També s'ha jugat un partit de futbol, categoria segon, tercer i quart, amb el resultat de:

Fra Joan Ballester, 2

Reina Sofia, 3

Els gols varen esser transformats per David López, Ivan Capó i Llorenç Dalmau, amb una actuació molt destacada d'Antoni Mas, com a porter.

Jaume Binimelis

Març 1990

«Balears: sentiment de poble»

Quan el poble veu que els problemes se solucionen més aviat,
 Quan reclama més autogovern,
 Quan els ciutadans senten com a pròpies la seva cultura i la seva terra,
 Quan lluiten tots junts per millorar la qualitat de vida, els serveis públics i l'ajuda als més necessitats,

Quan el poble balear reconeix que les coses es fan millor des d'aquí,
 Quan comprova que les institucions de la nostra autonomia són més efectives,
 És perquè hi ha un autèntic, un vertader SENTIMENT DE POBLE

Comunitat

Autònoma

de les Illes Balears

Sebastià Caldentey, jugador de golf

En Sebastià Caldentey Martorell va néixer fa 17 anys a S'Horta. Va començar a participar a torneigs l'any 1988. Ja ha guanyat bastants de torneigs, un parell d'ells a Pollença, Son Servera i Son Vida. Fa poc ha guanyat el subcampionat junior de Golf de Balears.

- Com varen esser els teus inicis, per què et vares decidir pel golf?

- Em varen cridar per anar a fer feina al Club de Golf «Vall D'Or» i em vaig posar a jugar, se pot dir que sa feina m'ha duit en aquest esport.

- Quina és la teva missió com a cardif?

- En primer lloc he de dur es «carretet dels bastons», i aconsell al jugador el bastó que ha d'emprar segons la distància que hi ha i mir les bolles perquè no es perdin.

- Ets el cardif sempre del mateix jugador?

- No, segons la temporada canvia.

- Explica'ns un poc la teva preparació.

- De dilluns a divendres, entren dues hores l'horabaixa i segons quins cap de setmana sis o set

«La feina m'ha duit en aquest esport»

«Me vull fer el títol d'aspirant a professional per després arribar a esser professional que és la meva aspiració màxima»

hores.

- Quins jugadors admires més?

- A'Olazabal i en Nick Faldo que encara tenen molt per aprendre, però poden arribar a l'altura dels grans jugadors.

- Què et fa falta per esser un «Ballesteros»?

- Moltes de coses: Moltes hores d'entrenament, molta de gimnàstica i ajuda d'esponsors.

- Per què la gimnàstica té molta d'importància?

- Has de tenir les cames ben preparades perquè camines molt. L'esquena, l'has de tenir bé perquè quan jugues, sempre la gires i com més forts tenguís els braços pots treure més distància a la bolla.

- Quines ajudes tens?

- Fins ara els doblers que guany a la feina, però fins ara no tenc moltes despeses.

- Cresus que el golf és un esport per minories selectes?

- Actualment sí, però crec que d'aquí a un parell d'anys el jugarà tothom.

- Quins objectius tens de cara a l'any 90?

- Seguir jugant per Mallorca i adquirir més experiència.

- I a més llarg termini?

- Primer de tot fer-me el títol d'aspirant a professional per després arribar a esser professional que és la meva aspiració màxima.

Esper que els desitjos d'en Sebastià es facin realitat i a propers nombres pugui contar èxits seus i qui sap si un dia ens dóna alegria de guanyar l'Open de Golf.

Maties

Es personatge d'actualitat: D. José Mª Allo Valiña

Va venir a Cala D'Or l'any 1973, té els negocis Pepe's Piano Bar, Mecano Disco, Pepe's Café, Pizzeria D.D. y Pup Supertramps; a més va esser es president fundador del Cala D'Or.

- Com va esser això de fundar el Cala D'Or?

- Vaig tenir aquesta idea i la vaig comentar amb un grup d'amics, el batle mos va voler fer un camp i ja ho veus...

- Sí, en Bernat Amengual, en Guillem Pujades, n'Andreu Roig entre altres. ¿Per què va deixar sa presidència del Cala D'Or i per què l'ha tornat agafar?

- La vaig deixar perquè havia acabat els meus primers 4 anys de mandat i necessitava un descans, perquè això crema i abans de cremar-me del tot vaig voler descansar un parell d'anys. I he tornat perquè es club estava a una situació molt greu i havia perill de desaparèixer.

- ¿Està sorprès per sa gran campanya que fan?

- No.

- ¿Quins objectius s'havien plantejat a principis de lliga?

- Quedar dins els cinc primers, ja que si se torna aprovar pot esser que l'any que ve poguem jugar sa copa del Rey.

- ¿Encara pensa vostè que pot quedar primer?

- Sense cap dubte; està lluny, però no és impossible.

- Està capacitat el Cala D'Or per guanyar dins Na Capallera?

- Sí, ja que consideram que tenim una plantilla que pot guanyar dins qualsevol camp, com hem demostrat fins ara. Pot esser que els més petits mos fan més mal perquè sortim confiats.

- Què han gastat en Primes?

- Res de res.

- A quant puja es pressupost?

- 14 milions.

- Se van complint ses perspectives d'entrades?

- No, perquè ha estat un any molt dolent pes turisme, però esper que abans d'acabar sa temporada se compleixin.

- Amb quin dèficit pensa acabar

la temporada?

- Amb es mínim possible i si pot esser sense cap.

- Per quan s'espera comptar amb una pedrera que pugui cubrir ses possibles faltes des primer equip?

- D'això te volia xerrar: si aconseguim juntar sa zona «Costa D'Or» llavors a curt termini tendriem sa nostra pedrera ja que he pensat crear una escola de futbol sempre que se dugui a terme s'unió de S'Horta, Alqueria Santanyí i Cala D'Or, i això no vol dir que el Cala D'Or absorbeix altres clubs sinó juntant-se esportivament i cada un seguirà tenint es seu club d'origen i llavors tendriem totes les categories i podríem pensar en pujar a 2^a B: seríem un des clubs més forts de s'illa.

- Interessa l'ascens a 2^a B, després de comprovar es casos de Santa Ponça i Cala Millor?

- Amb aquesta situació no perquè es pressupost nò ho permet, en cas de s'unió sí.

- Amb quines ajudes compte a

més des socis?

- Tenim s'Hiper D'or, s'esponsor que mos és de gran ajuda; sa Federació mos subvenciona amb unes 300.000 ptes., sa Conselleria 100.000 ptes. i esper que s'Ajuntament col·labori amb sa mida de ses seves possibilitats, però tot és poc.

- ¿Què li falta al Cala D'or per esser s'autèntic gall de 3^a?

- Molt poc, 3 ò 4 milions més.

- ¿Com són ses relacionats amb els equips veïnats?

- Per sa nostra part bones, i si s'arribàs a fer s'unióse podrien fer un carnet únic i és soci sortiria guanyant.

- Què espera de s'Ajuntament?

- Està previst pes 90/91 acompanyar ses instal·lacions que són necessàries, com és sa llum indispensable per fer un partit d'entrenament, ja que ara hem d'anar a s'Alqueria (aprofitar per donar ses gràcies a sa directiva) i una tribuna amb un equip de radiodifusió, entre d'altres.

Juvenils C.D. Alqueria: 12 anys d'història

Juvenils Alqueria Temporada 79-80

Era el maig de 1.978, quan es complien dos anys de la fundació del C.D. Alqueria, i la Junta Directiva d'aquest club, en sessió ordinària, decidia la inscripció a la Federació Balear de Futbol, d'un equip juvenil; aquesta decisió es feia necessària per reforçar la primitiva idea -acordada el 1976 quan es fundà el club- d'utilitzar majoritàriament jugadors

del poble de S'Alqueria Blanca, i també per assegurar la continuïtat de l'equip de Regional.

D'aquesta manera naixia l'equip Juvenil del C.D. Alqueria, que començà a competir a 3ª Regional la temporada 1978-79. Per parlar dels inicis d'aquest equip és obligat fer una menció especial a l'entrenador que va posar tot el seu esforç i la seva sapièn-

cia futbolística a disposició de l'equip juvenil; ens referim, sens dubte, a l'incansable Sebastià Bonet «Tianet», qui va mantenir intacta la seva il·lusió, aguantant fins a 23 jornades per poder aconseguir la primera victòria oficial per 2-1 contra el Mariense, un partit que molta gent recordarà. Aquest mateix entrenador figurà en el càrrec dues temporades

més, a les quals l'equip millorà en joc i resultats.

A partir de llavors l'equip ha estat dirigit per una relació de tècnics a qui és necessari elogiar pel sacrifici que reporta la direcció d'un equip juvenil. La temporada 1981-82 dirigí l'equip Toni Rigo de s'agència; a aquest el seguí el mateix «Tianet». Llorenç Rigo Roig va entrenar, també, dues tem-

porades consecutives els juvenils. La lliga 1985-86 es va iniciar amb el concurs de Matías Adrover com a tècnic i, a mitjant temporada, es feia càrrec de l'equip el tàndem Creus-Marqueño.

Però seria un any més tard quan es donava pas a l'autèntica època d'or de l'Alqueria-Juvenil; en Joan Moya agafava l'equip i l'anomenada «quinta den Flores» començava a delectar als aficionats. El mateix any s'arribava a disputar la final de Mallorca de la Copa President contra l'Atlètic Balears. Aquesta ratxa de bon joc es caracteritzava per una facilitat golejadors inusitada i tendria continuació l'any següent quan va entrenar en Jaume Salom i, principalment, la temporada 1988-89, quan baix les ordres d'Ignasi Marqueño, s'aconseguí, després d'onze anys de

militar a 3ª Regional, l'ascens de categoria, logrant també dins el mateix any un triomf històric per 1-3 a camp del Santanyí. Es completava així la temporada més rodona de totes les disputades.

D'aquesta manera es deixava l'equip a segona Regional i també quedava clar que el manteniment d'un equip juvenil dóna els seus fruits: actualment, amb l'equip titular de 1ª Regional juguen cada diumenge entre 7 i 9 homes que provenen de l'equip inferior.

Però la supervivència dels juvenils al nostre poble suposa una sèrie d'esforços i es fa necessària la col·laboració de totes les persones a qui agrada el futbol. Si aquesta ajuda és una realitat, se convertirà en tota una garantia pel futur del futbol i la seva pervivència a S'Alqueria Blanca.

Màxims golejadors de la història (competició de lliga)

1.- Joan F. Flores Serrano.....	61 gols
2.- Tomeu Barceló Bonet.....	58 gols
3.- Llorenç Vallbona Rigo.....	40 gols
4.- Toni Vallbona Bonet.....	36 gols
5.- Joan Adrover Bonet.....	29 gols
6.- Guillem Rigo Vidal.....	28 gols

JUVENILS C.D. ALQUERIA

NOM I LLINATGES

DATA NAIXEMENT

Porters:

Joan Toni Maimó Rigo	17-11-74
Llorenç Fullana Bujosa	20-10-74

Defenses:

Manuel Hidalgo Gálvez	07-08-73
Miquel Rigo Rosselló	31-08-72
Josep Delgado Rosselló	23-01-72
Guillem Artigues Bauçà	02-04-73
Joan V. Bauçà Corró	16-10-71
Toni Rigo Fernández	31-07-72
Josep Adrover Rigo	27-10-71

Mitjos:

Sebastià Obrador Bonet	28-11-74
Joan Ballester Adrover	01-11-72
Manuel Gálvez Astorga	17-08-71
Eduardo Girón Vic	27-05-73
Jaume Delgado Rosselló	22-06-73
Tomeu Colom Moll	18-08-73

Davanters:

Marc Rosselló	27-12-73
Josep Flores Serrano	25-09-73
Toni A. González Rodríguez	20-11-72
Tomeu Pons Bennàsser	31-08-73
Josep M. Muñoz Ramírez	19-0-74

Entrenador:

Jaume Salom Rosselló, va néixer a Campos el 28-4-59. Com a jugador es va iniciar amb els infantils del C.D. Santanyí, passant llavors als juvenils del mateix club. S'incorporà al C.D. Alqueria la temporada 1977-78 i va defensar els colors d'aquest equip durant nou anys consecutius. Ja com a entrenador, ha dirigit els juvenils de S'Alqueria la temporada 1987-88 i l'actual.

PRIMER TRIUNFO DE SE ALQUERIA

El amplio contorno donde se asienta S'Alqueria, el pasado domingo era un auténtico clamor. Justificado estaba de sobras, al haber conseguido por fin el inconmensurable conjunto d'En Tinet, la primera victoria de la actual temporada, ecos que palabra, ayudaron a alegrar el semblante de este comentarista al enterarse en la noche dominical, de la proeza que esos valientes caohorros, acababan de realizar. Nunca regateamos ánimos encomiásticos, con tal de que la flauta llegara a sonar, y cuando ya casi perdíamos las esperanzas, hete aquí que llega lo que con tanto ahínco se persiguió, estando seguros de que en el interior de esos sencillos muchachos, al dedñar el triunfo a la Entidad que los cobija no debió faltar un recuerdo para quien sin conocerlos en absoluto, tanto se ha preocupado de su admirada trayectoria actual, ya que quienes más lo pueden justificar, son los responsables del Comité sancionador, donde en sus notas, pocas veces por no decir ninguna, ha aparecido el nombre de esa ilusionada Entidad,

Gabriel GENOVART

G.D. S'ALQUERIA (Juvenil)

JUVENILS C.D.: S'HORTA TEMP. 89/90

Delegats i directius.- Miquel Adrover Caldentey i Marc Jaume Adrover Bennassar.

Entrenador.- Juan Lorenzo Ortega (Va néixer dia 26 d'agost de 1960)

Va jugar amb es juvenils de Felanitx de 2ª divisió, després amb es primer equip del Felanitx a 3ª divisió, amb el Felanitx At. a 3ª regional i acabà amb el Cas Concos).

Porter.- Alexandre Estévez López (5-1-74)

Defenses.- Miquel Àngel Lobo Ruiz (14-4-74)

Joan Jusep Binimelis Aristin (16-10-73)

Jaume Barceló Alou (11-9-71)

Bartomeu Binimelis Bennassar (28-11-74)

Francesc Lobo Ruiz (30-1-72)

Mitjos.- Francesc Sáez Martínez (21-12-73)

Jaume Barceló Serra (25-2-72)

August Castillo Benítez (13-1-72)

Marc Torrens Bonet (1-11-71)

Davanters.- Jaume Maimó Vallbona (22-5-72)

Miquel Garrido Navarro (20-6-73)

Mateu Antich Dalmau (12-1-73)

Toni Peregrina Muñoz (1-9-73)

Rafel López Gómez (15-9-73)

ALEVINS C.D. S'HORTA

TEMP. 89/90

Delegats i directius.- Damià Roig Cerdà i Toni Rigo Adrover.

Entrenador.- Juan Julià Obrador (Va néixer dia 2-7-60 a Cas Concos. Va jugar 10 anys amb el Cas Concos i a rel d'una lesió al genoll va haver de deixar de jugar a futbol i per no deixar-ho de tot ara entrena els alevins de S'Horta on fa una molt bona campanya).

Porter.- Guillem Mas Alou (24-11-76)

Defenses:

Guillem Rigo Company (10-08-78)

Jaume Bonet Junager (30-12-76)

Francesc Jusep Lladó Adrover (3-08-76)

Guillem Barceló Company (27-1-78)

Jaume Cano Bannasar (6-11-76)

Rafel Barceló Alou (23-6-78)

Pere Miquel Barceló Risco (22-1-78)

Mitjos:

Pere Bonet Adrover (20-1-77)

Juan Nadal Gornals (16-6-77)

Juan Miquel Cebrian Alcolea (26-6-78)

Felip Bonet Junager (12-10-78)

Davanters

Tomeu Roig Adrover (28-2-77)

Juan Carles Nicolau Capó (4-12-76)

Marc Vallbona Hernández (23-9-78)

David Sebastià Capó Vallbona (25-8-78)

Miquel Julià Barceló (23-10-76)

planes d'opinió

Secció en la qual hi pots dir el teu parer de tota cosa

Senyor:

Volia agrair a l'associació de veïns de Cala D'or el fet que s'hagi mantingut un servei de recollida dels fems durant els mesos en què no pogué arribar el camió al nostre carrer, amb els conseqüents problemes que se'n desprenen de retop.

La secció d'obres de l'Ajuntament de Santanyí, que jo suposava que dirigia les obres d'instal·lació de clavagueres a Cala D'or, es negaren d'interessar-se per l'assumpte que fa referència a l'escombraire. Tampoc no ho va fer la policia.

Ja que l'avinguda de la «Punta Grossa» fou oberta a les acaballes de novembre i sols parcialment tapada, tot i deixant un clot gran i profund a la unió amb «Ses Figueretes», era evident la impossibilitat per a passar a l'escombraire. La policia es va limitar a llevar la barrera que protegia el gran forat. Gràcies a Déu no hi ha caigut ningú!

Després, si fa no fa un mes, la carretera fou novament oberta i les col·locades en gener. No obstant això, quan s'acabava gener vàrem rebre a la fi, la visita del femeter.

Durant aquests dos mesos, fou l'associació de veïns, la que amb un vehicle s'encarregà de dur-se'n els fems d'alguns dels residents d'aquest petit carrer.

Supòs que la major part dels residents de Cala D'or estam d'acord que s'hi instal·li un sistema de canalitza-

ció pública. Però, per què la nostra qualitat de residents d'un poble pareix quedar fora de la planificació d'obres Públiques?.

Des de fa algun temps sospito que els senyors explotadors de Cala D'or, ens consideren com a zona industrial; però encara aquest fet no ha esdevingut així.

Malgrat que molts de residents parteixen desil·lusionats, encara hi restam uns altres a Cala D'or. No és suficient tancar els negocis per a aconseguir un camp deshabitat.

Podria contar casos de persones velles o incapacitades que pràcticament han restat empresonades a llurs cases, perquè no han pogut treure el cotxe durant un parell de setmanes. És comprensible que hem de sofrir molts disosts durant el període de les obres, però opin que uns planificadors concients de llurs responsabilitats per als residents, que sí n'estan pendents, haurien de posar cura per a reduir aquests inconvenients al mínim sense prescindir del manteniment de les necessitats bàsiques: recollida de fems, accés a casa teva, etc...

Veig el futur «humà» de Cala D'or en jocs: els turistes desencisats, hi vénen cada cop menys, alhora que els residents trists, marxen, una volta venuda la nostra casa, si això és possible, i sino l'abandonen.

Tal vegada s'obrin aquestes grandioses obres que tants d'enuigs ens produeixen.

RoseMary

16 ANYS LLUITANT PEL MEDI AMBIENT

G.O.B. Santanyi

Quina Mallorca deixarem als nostres fills?

CAMPANYA PER UNA MORATÒRIA URBANÍSTICA

AQUESTA ÉS LA MALLORCA QUE NOSALTRES DEFENSAM...

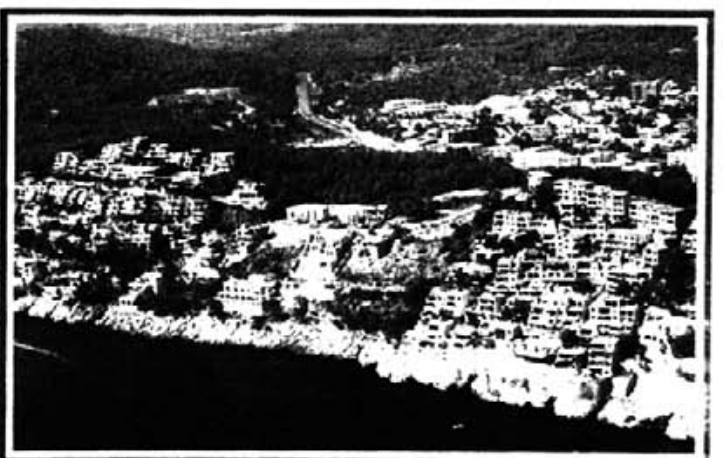
- Demanem la immediata i estricta protecció dels espais naturals inclosos als inventaris d'ICONA, d'INESE i del Govern, mitjançant una fórmula legal de protecció màxima i eficaç.
- No volem més urbanitzacions al litoral, ni als espais naturals, ni a les zones agrícoles.
- Hem d'impedir que s'executin les urbanitzacions ja aprovades. Cal modificar el planejament urbanístic vigent als nostres municipis, de manera que s'hi limiti el creixement urbanístic i hi quedin protegits els espais naturals.
- La rehabilitació de les àrees ja urbanitzades és necessària per a millorar l'oferta existent, sense crear-ne de noves.
- Exigim, en definitiva, l'ordenació global del territori de la nostra illa des d'un punt de vista racional i conservacionista.

ENCARA SOM A TEMPS A ACONSEGUIR-HO!

I AQUESTA ÉS LA MALLORCA QUE ENS IMPOSEN...

- Vivim uns moments d'exorbitant augment de la construcció.
- La construcció de places turístiques i segones residències suposa un consum excessiu de l'espai, que, a la nostra illa, és un bé escàs.
- Un 80 % de les platges es ja urbanitzat.
- Ara, els projectes de camp de golf, d'agrò-turisme i de parcel·lacions rustiques amenacen també les zones rurals.
- La pressió urbanística fa que desapareguin els nostres paisatges naturals.
- La urbanització dels espais naturals posa en perill, cada vegada més, la flora i la fauna.
- Aquest creixement provoca greus desequilibris econòmics i socials.
  - El monocultiu turístic fa correr grans riscos perquè fa que la nostra economia depengui del capritxos mercat exterior.
  - Actualment, l'oferta ja supera ampliament la demanda i, així i tot, mantenim expectatives de creixement.
- El planejament urbanístic vigent preveu a Mallorca una població de 2.500.000 habitants, es a dir, quatre vegades la població actual.
- El procés urbanitzador esgota els recursos naturals limitats: sol, paisatge, aigua, energia.

NO PODEM MANTENIR AQUEST RITME DE CREIXEMENT!

La veu de la terra

«Mallorca i, amb la illa blava, tota la daurada Catalunya insular és, després del Principat, la regió més catalana, la que serva amb més puresa l'espiritualitat de la raça a pesar de què en protestin i s'hi revoltin irada la mala fè i la sàvia inconsciència de certs mallorquins geogràfics que no volen avenir-s'hi per la raó incontrovertible de no haver-ne'ls-hi parlat mai la cultura d'un estat, d'un poder oligàrquic, que afirma son domini estafent la veritat. Malauradament, el Magister dixit té molts seguidors a les xamoses roquetes. I, nogensmenys, a pesar de tot l'esforç dels darrers conqueridors, Mallorca és catalana per la raó de son propi ésser. És catalana per la llengua, efluvi encisador de l'ànima dels pobles. És catalana per la tradició, la història i la futuritat. És catalana perquè ens ho confirma el dret jurídic, l'art i els costums no estafats per la ponentada. Ho és, ciutadans, per la pròpia voluntat dels insulars conscients. El poble la canta a tothora en les romeries, aplecs i festes vilatanes: en llurs cançons escamp la dolcesa, la flaira de la nostra catalanitat».

(Pere Oliver i Domenge. La catalanitat de les Illes Balears. Barcelona 1916)

A l'entretant, nosaltres, els catalans de les Illes, seguint les petjades dels avantpassats que en les Corts s'asseien als bancs de Catalunya, venim a lluitar amb vosaltres, catalans del Principat, barrejats en la brega, sens descans ni covardies, fins a assolir la total alliberació de Catalunya, de la més gran Catalunya, la del Principat, la de València, la del Rosselló, la de Balears, si és la voluntat de les dites terres catalanes lliurar-se i viure.

Pere Oliver i Domenge, 1916

Pere Oliver i Domenge és un d'aquests homes dignes de formar part de la memòria del seu poble, la seva nació, la nació dels mallorquins, Catalunya Gran. Va néixer a Ciutat l'any 1888 però ha estat un dels homes que més ha sabut estimar Felanitx.

Republicà, apotecari de Felanitx, participà en l'organització del Partit d'Acció Republicana (1932) i formà part del Consell Regional d'Esquerra Republicana Balear (1934). Amb l'adveniment de la Segona República, fou batle de Felanitx, i fruit de la seva batlia, Felanitx té l'edifici del Mercat, els edificis de l'Escola Graduada, de les de Son Calderò, Es Carritxó, Son Mesquida, Son Prohens,... els quals són una mostra de la seva excel·lent gestió al front de La Sala i de la seva preocupació per la cultura la qual es reflecteix a la seva frase «els pobles se van retrobar per mitjà de la cultura i la llibertat», en la qual es sintetiza els seus anhels de pàtria, de cultura i de llibertat.

La seva bona tasca al front de la batlia de Felanitx va ser interrompuda per l'aixecament dels militars feixistes contra el legítim govern de la República. Ell va haver de fugir de la follia assassina d'aquells dies, va anar amb llaut fins a Alger i d'allà fins a Filipines on hi tenia una germana. Va tornar a Felanitx quan la situació no suposava un perill per la seva vida i allà va viure fins que el 1968 va morir.

El seu ideal d'unitat de tots els pobles de Nació Catalana queda ben exemplificat amb els dos fragments que recullim a aquesta secció. Aquest ideal de recuperació dels nostres drets de Poble, de recuperació de la consciència nacional tan malmesa pel nacionalisme espanyol l'impulsà a fer una tasca intel·lectual força notable. El 1917 col·laborà a «La veu de Mallorca», fou soci fundador de l'associació per la Cultura de Mallorca (1923), escriví a «La Nostra Terra» i intervingué en el Projecte d'Estatut d'Autonomia del juliol de 1931. També col·laborà a «República». És autor de *La Catalanitat de les Illes Balears* (1916), *Joanot Martorell i Cifré* (1929) i d'una *Història de Felanitx* contada als infants.

CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX

1990

Amb motiu de la

FESTA DE SANTA MARIA DE LA PAU DE CASTELLITX

La comissió organitzadora
amb el patrocini de l'Ajuntament d'Algaida,
convoca el:

XIV Certamen de Poesia i Narració Curta i el XII Concurs de Poesia Popular (Glosats)

segons aquest plec de condicions:

- 1ª — Els treballs que presentin els concursants hauran d'adaptar-se a un dels següents tipus:
  - 1.1 Un poema o col·lecció de poemes d'una extensió mínima de 14 versos.
  - 1.2 Una narració curta d'un mínim de tres folis i màxim de 15, mecanografiats a doble espai i a una sola cara.
  - 1.3 Una glosa o conjunt de gloses, amb un mínim de 14 versos.
- 2ª — Els treballs, inèdits, seran de lema lliure; estaran escrits en català i hauran de ser presentats per triplicat a la CASA CONSISTORIAL de la vila d'ALGAIDA (Mallorca), sota un lema i acompanyats d'un sobre clos on constin les senyes personals i la residència de l'autor.
- 3ª — El termini de presentació acabarà el 25 de març de 1990, a la portada del treball i a prop del lema es farà constar el premi al qual obta.
- 4ª — El Jurat estarà compost pels següents senyors:

Josep M. Llompart
Gabriel Janer Manila
Llorenç Capellà
- 5ª — S'estableixen dos premis únics pel Certamen de Poesia

i Narració Curta: Trofeu "ROSA D'OR DE LA PAU" per a les millors obres en vers i prosa respectivament. Pel Concurs de Poesia Popular (Glosats) es concedirà un altre "ROSA D'OR DE LA PAU" al millor glosat entre totes les obres presentades.

6ª — Queda al judici del Jurat declarar deserts els premis com també concedir els accessits que cregui oportuns.

7ª — Qualsevol obra presentada que, a judici del Jurat, no s'adapti a alguna de les condicions d'aquest plec, serà declarada fora de concurs, sense opció a posteriori recurs.

8ª — Les decisions del Jurat seran inapel·lables.

9ª — Els lemes dels treballs guardonats amb premi o accessit es publicaran amb suficient antelació al dia de la Festa, i les piques corresponents s'obriran a la festa literària que tindrà lloc a l'església de Castellitx dia 17 d'abril a les 12. En el transcurs de l'acte s'entregaran els premis.

10ª — La comissió organitzadora adquireix i es reserva el dret de publicació dels treballs premiats o distingits amb accessits.

11ª — La comissió organitzadora pot autoritzar la lliure publicació dels treballs premiats als seus autors. Hauran, però, de fer constar al principi o al final de la publicació, la distinció que obtingueren al certamen o concurs de la Pau de Castellitx, així com l'any de la concessió del premi.

12ª — Els originals dels treballs sense premi ni accessit, podran ser retirats de la Casa Consistorial d'Algaida pel seu autor o representant autoritzat, els dies hàbils dels mesos de març i juny. En cas de no fer-ho s'entendrà que renuncien a ells.

13ª — Qualsevol cas no previst en aquestes bases serà resolt per la comissió organitzadora.

14ª — El sol fet de concursar implica l'acceptació de les anteriors condicions.

La comissió organitzadora,

Algaida, gener de 1990.

V CERTAMEN DE POESIA "Bernat Vidal i Tomàs"

L'Excm. Ajuntament de Santanyi, en sessió plenària celebrada el dia 26 de Gener del 1990, acordà convocar el V Premi «Bernat Vidal i Tomàs» de poesia, de conformitat amb les següents

BASES

1.ª—Hi podran concórrer tots els poetes que ho desitgen.

2.ª—Les obres que es presentin al certamen hauran de ser originals i inèdites, redactades en llengua catalana, amb una extensió normal d'un llibre de poemes. El tema serà lliure.

3.ª—Els originals es presentaran per triplicat, en foli corrent o quartille holandesa, mecanografiats a doble espai i per una sola cara, perfectament legibles. A la portada es consignarà el nom del certamen a què participen, títol de l'obra, nom, cognoms, adreça i telèfon de l'autor. Els qui es presentin amb pseudònim només hi faran constar el títol de l'obra i el seu lema. A part, i amb mateix lema, presentaran un sobre tancat que contengui les referències personals.

4.ª—El guanyador rebrà 100.000 pessetes i un obiecte commemoratiu en acte públic dins la Festa del

Llibre de l'any 1990. El premi serà indivisible.

5.ª—El jurat serà designat per la Comissió de Govern de l'Ajuntament i estarà compost per persones de reconeguda solvència en el món literari. Tindrà com a secretari al Regidor de Cultura. Podrà declarar desert el premi, si així ho creu convenient.

6.ª—El termini d'admissió de les obres acabarà el 15 de març. El lloc de presentació serà a l'Ajuntament de Santanyi. S'admetran els originals que arribin per correu, sempre que la data d'expedició no sigui posterior al dit dia 15 de març.

7.ª—L'Ajuntament de Santanyi patrocinarà l'edició de l'obra premiada, que serà inclosa dins la col·lecció de poesia «Balenguera», Editorial Moll, reservant-se els drets d'autor de la primera edició. La presentació del llibre es farà el dia de la Festa de Sant Jaume.

8.ª—Els treballs no premiats podran ser retirats, previa presentació del rebut corresponent i en el termini d'un mes a partir de la data d'adjudicació del premi. L'Ajuntament declina tota responsabilitat sobre la custòdia dels esmentats treballs.

9.ª—Una vegada presentats els originals, aquests no podran ésser retirats pel seu autor per fer-hi correccions o ampliar-ne al text, així com tampoc renunciar al premi.

10.ª—El Jurat podrà resoldre, inapel·lablement totes aquelles qüestions no estipulades en aquestes bases.

11.ª—El simple fet de presentar treballs en aquest certamen presuposa l'acceptació d'aquestes bases.

Horòscop pel Març i Abril

SA CABRA (21-3 al 20-4)

Es natiu d'aquest signe hauran d'anar molt alerta amb ses panades i robiols perquè molt bé podrien tenir un empaig. Dia 14 de març pots conèixer sa teva costella. S'aconsella anar a donar una volta per sa plaça. Econòmicament anireu bastant aixuts.

ES BOU (21-4 al 20-5)

Controla't ja que ses teves actuacions darrerament són molt esburba-des. Convendria que te posassis es cap al seu lloc. Dels dies 6 a 15 d'abril convé que no surtis molt pel mig ja que pots agafar un bons constipats. Juga a sa travessa sa primera setmana d'abril, pots guanyar.

BESSONS (21-5 al 21-6)

Convé que te posis a règim ja que darrerament vas perdent punts amb ses teves fans degut a sa teva golofraria. Dia 12 de març pot esser es teu dia, sa persona estimada fa estona que espera aquest dia. Tot lo que posaràs a sa loteria volarà.

CRANC (22-6 al 22-7)

Tendràs moltes discussions que no vendran a tò. No siguis tant presumit, ja que així no arrigaràs en lloc. Convé que tenguis una bona reflexió, ja que vas pel camí errat. No passis pena ja que a finals d'abril canviaran per bé.

LLEÓ (23-7 al 23-8)

Estau d'enhorabona ja que és es millor signe d'aquests mesos. Aconseguiràs conèixer una persona que pot marcar sa teva vida. Convé que l'amollis un poc més ja que quan estàs en grup hi ha vegades que te talles un poquet. Aposta pes tres, guanyaràs.

VERGE (24-8 al 23-9)

No siguis tan cregut, sa modèstia és una molt bona virtut. Se poden arreglar embulls passats. No te deixis trepitjar a sa feina. Alerta a no esclatar te es nas ja que estaràs molt il·lig sa darrera stmana de març.

BALANÇA (24-9 al 23-10)

Convé que fagis una bona reflexió ja que sa decisió que has pres, fa unes setmanes, pot esser que no sigui sa millor. Sa teva activitat laboral et donarà molts mals de caps. Sa teva situació econòmica està en bones mans. Procura no abusar tant des terreny amorós.

ESCORPÍ (24-10 al 22-11)

Procura fer cas de ses trucades telefòniques ja que venen d'una persona que l'aprecia. Agafa't ses coses amb molta tranquil·litat ja que ses tensions te poden afectar sa salut. No malgastis amb coses superflues.

SAGITARI (23-11 al 21-12)

Es problemes sempre venen de dos en dos. Al terreny econòmic com no guanyis a sa loteria ho tens ben clar. Alerta amb sos règims que tot podria tornar arruga.

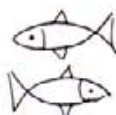
CAPRICORN (22-12 al 20-1)

Cuida sa figura si vols seguir lligant tant es dissabtes a la nit. Aprofita ara que llavors vé sa corema. Procura anar content ja que d'anar seriò no guanyaràs res. És cinc te pot dur sort.

ACUARI (21-1 al 19-2)

Cuida sa salut ja que pots agafar una bona pulmonia. Ajuda a un amic teu que ho passa molt malament i necessita sa teva ajuda. Alerta amb sa sogra ja que darrerament te mira de cova -d'tull.

PEIXOS (20-2 al 20-3)

Alerta amb ses morenes, ja que darrerament menjos molt de picant. Rebràs un regal inesperat i, a més, molt bó. Sa darrera setmana d'abril pots tenir una depressió que superaràs poc a poc.